

1923 július 26.

z a t

sauchet állás van
al elfoglalandó. —
fűtés és világítás.
ot kap. Meghívott-
tik. — Pályázatok
Cunța, kéretnek.

LOK!!

szint és
nit
rolhatnak
gkimélve
uttal
épet is!

n
ott

240.—
..... 190.—
..... 290.—

terakatában
Főter 9. szám

on raktáron

ászon nélkül 170.—
extrakivitelben 430
szállít nagyban is:
ad), Nagypiac 10

ON DON

Co.

S No. 1.

-York

sztegzár nélkül.
artama 16 nap.
vonalainkon a
ob, 50%-kal ol-
jben fizetendő.

asítás:

-én
-én
-én

onti irodánkhoz.

ris No. 1.

ZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 128. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ab 13. — 1923. július 26. Csütörtök

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára, pályaud- varon és vidéken is, 3 lej	
Bukarestben	— 350

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 20 ck
Egy szám	— 120 ck

Szinaja előtt

— Külpolitikai figyelő —

Hivatalos helyen még nem nyilatkoznak róla, de negyed- és félhivatalos körök biztosra állítják, hogy a szemek kezdenek kinyitni. Az a prágai nyilatkozat, amelyet egy csehszlovák politikustól közölt a tegnapi Uj Kelet, megcáfolhatatlan bizonyossága az eszmélésnek. A kis államok fellázadnak a nyugati nagyhatalmak kizsákmányoló gyarmatpolitikája ellen és előbb-utóbb rájönnek arra, amit a világosanlátó demokratikus politikusok már jóelőre megjósoltak, hogy a nagyurakkal való barátkozásra csak a kis országok fizethetnek rá. Románia tapasztalta legelőször ennek az axiómának keserves igazságát. A bukaresti kormány a jóvátételi bizottsághoz intézett memoranduma nyílt panaszemelés a nagyhatalmak és elsősorban Franciaország ellen. A jóvátételi koncból, amelyért Németországban milliók szenvednek s amely miatt egész Európa gazdasági vérkeringése megakadt, Franciaország senkinek sem akar juttatni. Amikor az osztozkodásra kerülne a sor, Franciaország megfélemezik leghűbbszövetségeseiről, akik legalább annyi véráldozatot hoztak a győzelemért, mint ő. Nemcsak a jóvátételi kérdésben, de a lausannei zöldasztalnál is újabb beigazolást nyert, milyen rossz fizlet a nagyurakkal való barátkozás. Lausanneban Franciaország valósággal elárulta kis szövetségeseit, Jugoszláviát, Bulgáriát és Görögországot, csak hogy annál nagyobb előnyöket préselhessen ki a maga számára.

A gyarmatpolitikának egészen új módszere ez, amely szakított a háboru előtti gyarmatosítás tradícióival. A nagy államok imperializmusa elvesztette azt a kulturális és civilizatórikus aláfestését, amely a háboru előtt jellemezte. A francia és angol gyarmatpolitika, eltekintve gazdasági oldalától, valóságos emberi misszió volt. A kultúra elől hermetikusan elzárt területek és népek előtt megnyitották a művelődés és civilizáció útjait és félbarbár népek közé elvitték a maguk fejlettebb kultúráját. Ez a gyarmatpolitika az emberi haladás szempontjából sokkal inkább volt felszabadítás, mint elnyomás. Nemcsak a szorosán vett gyarmatokon, de azokban a kis országokban is, amelyek politikailag függetlenek voltak és csupán gazdasági alárendeltségben állottak a nyugattal, érvényesült ez a becsületes törekvés. A gazdasági előnyök ellenében a kultúra mértéketlen kincseit adták ezeknek az országoknak. A háboru utáni francia imperializmus teljesen elvesztette ezt a karakterét és a kizsákmányolást merő öncéllá emelte. Ma már a függő viszonyban lévő államoktól csak áldozatokat követel, anélkül, hogy az áldozatok ellenértékét nyújtaná. A háborus veszedelem rémét tartja ébren Európa felett, csak hogy arra kényszerítse a keleti kisállamokat, hogy milliók hadseregeket tartsanak készenlétben. S amikor a gazdaságilag egyre mélyebbre süllyedő kisállamok a nyugathoz fordulnak segítségért, zárt ajtókra és zárt szívekre találhatnak.

A szombaton összeülő szinajai konferencián minden bizonnyal ki fognak robbanni a régóta lappangó elégedetlenségek és felvetődik végre a nagy kérdés, érdemes-e a keleti kis államoknak a nagyantant szekerét tolniuk, ha ez a szövetségi viszonyt összetéveszti a győző és legyőzött viszonyával. Ha a kisantant Szinajában egységes képet fog mutatni és egységes el-

határozással fogja felemelni szavát a nyugati kizsákmányolás ellen, az európai politika képe igen rövid idő alatt alaposan meg fog változni. Ha Franciaország nem érzi majd magamögött a diktátor fensőbbiségével a kelet-európai népek millióit, akik egyetlen intésre fegyvert fognak a francia imperializmus védelmére, alaposan meg fogja gondolni magát, vajjon célszerű-e továbbfolytatni az erőszak politikáját és töltött fegyverrel szászálni Európa felett. Ugyálszik Románia és Jugoszlávia egyformán gondolkodik ebben a kérdésben és Csehszlovákia az, amely ma a francia politika előfutárja. Nincs kizárva, hogy Benes cseh külügyminiszter egy másik imperializmustól fél, mely a nyugati befolyás alól felszabadult nemzeti államok felől támadhat Európára s amelynél még mindig veszélytelenebbnek tartja a nyugati imperializmust. Csak a becsületes pacifista program lehet tehát az, amely a kisantantot, sőt az összes középeurópai és Balkán-államokat egységes védelmi frontban tömöríti. A szinajai tanácskozások döntőek lesznek egész Európa sorsára.

Tíznapos tárgyalás után, a konfliktusok Scyllán és Charybdisen átevezve, tegnap végre megszületett a lausannei béke. Ezzel a ténnyel a sevresi szerződés megszünt létezni és történelmi epizóddá vált. Törökország ismét elismert tényezőként lépett be az európai államok sorába. A lausannei zöldasztalnál a legtöbbet Görögország vesztette és a legtöbbet Anglia nyerte. A politikai műfogások érdekes jelensége ez a most proklamált török függetlenség, amely mellett teljes sértelenségében megmarad az angol protektorátus. Ennek ellenére is a lausannei szerződés új perspektivákat nyit a török nép előtt, amely ha megtudja örízni belső békéjét, a fejlődés szép korszaka felé indul. A lausannei béke Romániát is közelről érdekli. Ha a kis antantnak döntőbb szerep jutott volna lausanneban, a szerződés számos pontját másképpen szövegezték volna meg. A hivatalos román körök azt mondják, meg vannak elégedve az új keleti helyzettel, de titokban remélik, hogy rövidesen amugy is egy új rendezés válik szükségessé. A kormány lapja ezt a reményét virágos szavakban úgy fejezi ki, hogy a Kelet a meglepetések és véletlenségek hazája, a jövőre nézve ép ezért nehéz prognózist csinálni. Mi nem vagyunk ezen a nézetben. Ha tiszta és békés szándék vezet a népeket, akkor a jövő képe tiszta és derűs. A konturok csak akkor mosódnak el, ha a lelkek mélyén ott lappang a gyűlölet és az elnyomás ösztöne.

— Mária királyné Belgrádba utazik. Bukarestből jelentik: Illetékes helyről nyert értesülés szerint Mária királyné Szovátáról nem fog visszatérni Szinajába, hanem egyenesen Belgrádba utazik.

— A szinajai konferencia megnyitása előtt. Benes csehszlovák külügyminiszter Aradon át szombaton hajnalban érkezett meg Szinajába és reggel 9 óráig hálókocsijában marad. Nincsiacs, jugoszláv külügyminiszter feleségével együtt Bukaresten át utazik Szinajába. Bukaresti politikai körök kiemelik, hogy a konferencián Magyarország ügyével is foglalkoznak és pedig Daruváry agresszív beszéde kapcsán, amely a szövetségesekre igen rossz hatást tett.

Ha a feketék megmozdulnak...

Az egykori néger rabszolgát, Toussaint L'Ouverture-t az 1791. évi francia konvent brigadéros-generálissá, majd Haiti katonai parancsnokává nevezte ki. 1800-ban pedig hozzáfogott Haiti megszervezéséhez, azonban csakhamar elvesztette a szeszélyes Napoleon kezét, aki egy fehér tábornokot küldötte le Haitiba s ez a néger brigadéros legyőzte és elfogta. Később, 1803-ban Haiti néger lakossága elszakadt Franciaországtól és Toussaint tanítványa, a néger Dessalines I. Jakab név alatt Haiti császári trónjára hágott. Így keletkezett az első önálló modern néger állam. Mintegy husz év múlva Afrika nyugati partjain néhány vallásos és gazdaság amerikai puritánus Liberia néger köztársaságot alapította meg. Bár sem Haitit, sem Liberiat nem lehet mintaállamoknak nevezni, azonban ez indította meg a panathopikus néger mozgalmat, amelynek igazi szellemi központja az Északamerikai Egyesült-Államok. Ezt a mozgalmat egy Garvey nevű amerikai néger irányítja és ezért Garveyizmusnak nevezték el.

A háboru és ezzel a fehér faj öngyilkossága a garveyizmusnak nagy jelentőséget adott, amely most már az egész világot átszövi. A nagy amerikai újságíróaktól az afrikai őserdők csendjéig el és terjed ez a mozgalom és áthatja a Ruarnál megszálló néger ezredeket is, amely kétségkívül a jövő fekete hadseregeinek első brigádjai. De érezteti befolyását Moszkvában is, ahol szívesen állanak a fekete „proletárfaj” szolgálatára, hogy ezáltal Amerikában a helyzet urai lehessenek. De érezteti hatását azoknak a színes fajoknak propaganda-centrumában is, amelyek fehér elnyomás alatt állanak. Így Angorában, Mekkában, Indiában s a malayi szigeteken át Kinában is. A mozgalom fellépése egyre öntudatosabb és biztosabb. Franciaország mindent elkövet annak beigazolására, hogy a fehér faj népei nem legyőzhetetlen istenségek. Hogy elérje európai céljait, elárulja a fehér fajt, aminek hatásai már is mutatkoznak. A garveyizmus hivatalos organuma, az „Ibenthu Bathó” a néger faj törekvéseiről többek között a következő programot adja:

„Az a háboru, amely ezután fog következni, a fehér faj kiirtásának háboruja lesz. A terméketlen Európa sorsa elintéztetett. Az a hihetetlen nagy előrehaladás, amely a háborut megelőzte, a kialvó gyertyafény utolsó fellobbanása volt. Ragály, gyilkosság és éhség fog Jafet fiainak országán végigsüviteni. Üresek maradnak a házaik és Haam fiai a világ négy sarkából előre fognak özönlenni, hogy birtokba vegyék őseik földjét. Ha a négerrek szervezkednek, akkor Európát kiéheztethetik. Ezt az európaiak nagyon jól tudják. Eszük ereje már alábbhagyott. Ma egy néger ugyanazt tudja produkálni, amit bármelyik fehér. Legyetek készen!”

Szép jövő vár tehát reánk, mert ez a fenyegetés bizony nem kétértelmű, bármennyire is bombasztikus a néger hivatalos organumnak önvallomása. Ugyálszik Capek híres R. U. R.-jának problémáját tették világprogrammá a feketék. Viszont nem lehet eltagadni, hogy az elnyomatásnak és a megvetettség-érzésnek dühe ez a hang, minden joggal fordulhat a magát a teremtés koronájának valló fehér faj ellen, amelynek hegemoniáját Azsia felől a sárgák, Amerikából és Afrikából pedig a feketék fenyegetik. Hogy mivé fejlődik ez a harc, elképzelni sem lehet. Ez a felhívás azonban sokkal komolyabb tünet, semhogy közlegyintéssel tülhaladhatna Európa rajta.

ZSIDÓ KÖZÉLET

**Marmorek Sándor dr.
emlékezete**

**Vermes Ernő beszéde a temesvári
gyászünnepélyen**

(Temesvár, július 25.) Az Uj Kelet beszámolt már arról, hogy Marmorek Sándor dr. emlékeztetére a temesvári józsefvárosi hitközség gyászünnepélyt rendezett, amelyen a belvárosi és gyárvárosi hitközségek vezetői is részt vettek. Schwarzmann Jakab főkantort zoltárénekével és mély érzéssel előadott El-melék ráchámimjával könnyekre indította a közönséget, amely előtt Vermes Ernő, a bánási zsidó mozgalmak régi, harcos egyénisége, kit Marmorekhez benső barátság fűzött, hangos zokogástól gyakran megszakítva, mondott emlékbeszédet.

Vermes Ernő mély érzésű emlékbeszédét itt adjuk:

Evszázadok óta, esztendőről-esztendőre utat tör magának e napokban a zsidó kebelben összegyülemlt keserűség és a zokogó fájdalom hangos panaszaiban, fájdalmas sirásokban jut kifejezésre.

Most van ismét ideje a sirámnak, most van ideje a kesergésnek; most még templomainkban is a gyászszolozsmák melódiájára énekelik a vallásos dalokat, mert újból elérkezettünk a népünket ért legnagyobb csapásnak, a zsidó állam elpusztulásának, nemzeti önállóságunk elvesztésének évfordulójához.

Es csodálatos tragikumunk, hogy éppen ezekben a gyásznapokban, a tamusz hó 17-től áb hó 9-ig terjedő időben, amikor egész Izráel háza siratja a nagy nemzeti szerencsétlenséget, érnek bennünket a gálutban is a legérzékenyebb veszteségek. Tizenkilenc évvel ezelőtt hunyt el a zsidóság legujabbkori prófétája, a halhatatlan Herzl és egy héttel ezelőtt szűnt meg az ő testi-lelki barátjának, a zsidó nép egyik legkiválóbb fiának és reprezentánsának, Alexander Marmoreknek szive dobogni.

Nem lüktet többé az a gyengéd, hűséges szív, amelynek minden dobbanása csak népe-ért, népe becsületéért volt; nem működik többé a hatalmas agy, a nagy elme, amely akkor is, amikor az egész emberiség javára dolgozott, a zsidóságnak szerzett tiszteletet és dicsőséget, és nem sugározza ki többé a legnemesebb lélek azt a határtalan szeretetet és odaadást, amely boldogította és felüdítette mindazokat, akik oly szerencsések voltak, hogy ismerték ezt a páratlan férfiút, ezt a nagy tudóst, ezt a hű-

séges fiát Izráelnek...

„Ezekért sírok én. Szemem, szemem folyik könyvtől, mert távol van tőlem vigasztaló, lelkemet tidító!”

Nem tudjuk, nem vagyunk képesek elhinni, hogy ez a gyönyörű, aranyos kedélyű ember, aki százaknak és ezreknek mentette meg életét, aki tizezreknek volt vezetője, barátja és aki önzetlen pártfogója és gyámolítója volt a szegényeknek és a támogatásra szorultaknak: nincsen többé.

Most, hogy itt hagyott bennünket, kinek szelleme közöttünk él, szeretném hangosan oda-kiáltani nektek, Testvéreim, akik őt ismertétek, — mert hisz mi oly körülötte lehettünk, — hogy közel három évig körülötte lehettünk, — hogy Alexander Marmorek több volt nekünk, mint másoknak és nem restellem, ha elfogódik a hangom, ha elcsuklik a szavam és ha könybe is lábadnak szemeim.

Mert látom őt. Látom őt, amikor először jelent meg körünkben, itt e házban, látom őt, amint ama helyet elfoglalva, buzgón és áhíttal imádkozott az Istenhez ünnepeken, látom őt, amikor nehézküzdalemközpette, majdnem feláldoztanekünk oly drága életéért egy borszasztó betegség felkutatásában és látom őt, amikor tisztelőinek és barátainak nagy seregéből elemi erővel tör ki a nagyrabecstülés és szeretet megnyilatkozása.

És hallom őt. Hallom a hangját, azt a felejthetetlenül kedves hangot, mely még akkor is, ha dörgedelmes volt, reményt és bizalmat ébresztett halgatóságában. És hallom szavait, azokat a szívbe és lélekbe markoló szavakat, amelyek felemelőleg hatottak a hűvekre, amelyek megerősítették a kételkedőket és közelebb hozták a zsidósághoz az idegenkedőket és a hitetleneket. És végül hallom őt, mikor egy évvel ezelőtt Párisban, csupa meghitt barátok között könnyekkel a szemében beszél Temesvárról, arról az oázisról, ahol a világháború közepette jó emberek között élhetett. A temesvári zsidóság megkapó ragaszkodásáról és szeretetéről, melyet még halálos ágyán is hálással viszonozott, amikor így ír nekünk, három nappal halála után érkezett gyönyörű levelében:

„Sie haben mir die Ehre und das Vertrauen erwiesen, mich zu Ihrem Delegierten in Karlsbad zu wählen. Ich danke Ihnen herzlichst dafür...

Ihr Brief hat mich tief gerührt und ausserordentlich erfreut. Sie haben mich nicht vergessen, wie ich Sie nicht vergessen habe. Wie könnnt ich auch das, da ich unter Ihnen

Isten lábánál...

— A történelem regénye —

Irta: Sas László

11. Isten

Száztíz éves volt. Mire várt még? Isten-nel találkozott láthatatlanul, ösvényen és ormon, a legelőn és ligetekben, mindenütt, ahol a titokzatos Lény akarata a föld szintjén, alatta és fölött minden porszemnek, leheletfoszlánynak, a sarjunak, a magasbanívelő madárnak, a felhők leereszkedő nedvének meg volt a maga dolga. Ki volt ő, aki ezt cselekedte? Minő magasságból irányította a vizek ömlését, a fák lombos-zását, a csillagok járását, az estét, a reggelt és a szülő gondolatot, amely, mint a finom lehelet, észrevétlenül és láthatatlan, mintha csak az ő suttogása lenne. Hogyan fordithatta gondját minden teremtmény felé és hogyan szabhatta meg melyik pillanatban kezdődik az élet és melyik pillanatban következik utána a halál? A beláthatatlan uton beláthatott és a betemetett szívbe betekínthetett. Ha a víz a felhőből eredt és a vízből a felhő és ha a magból a kalász és a kalászból a mag és ha az embercsirából az ember és az emberből az embercsira: ha örökkön így keringenek egymás körül az okatlan okok és ha tovább természeti magát minden: ember, állat, növény, ki természetete őt, kiből lett és kivé lesz, ha lejár az ő ideje? Akármerre ment, mindenütt Véle találkozott. Vagy nem belőle lett a kéréses sziklak-

sunyi kigyóférgé és nem belőle-e a tengerparti fővény és nem belőle-e a mindenféle ember és mindenféle jó és rossz, ami benne ver tanyát? Képet viselte a sivatag vörös homokja és a kőpét horda a narancsfa lombja. Tekintete benn rejtőzött az éjszakában és örködött a nappalon, de hogyan lett észrevétlenül egyikből a másik, a világozottságból a sötétség és a sötétségből a világozottság? Ki választotta el e kettőt egymástól? És ha e kettő különböző és ezer és millióféle minden, színében, szagában és rendeltetésében, hányféle Ő, aki mindezeket magából alkotta. És ha az Ő akarata lett a föld, a gőzök és párák, a meleg és hideg, az évszakok és égi tájak, kinek az akarata alkotta meg őt? Mert ha minden kezdődik egyszer és egyszer be is végződik, hol kezdődik Ő, kinek a parancsából lett, aki a Minden megszületését parancsolta?

Száztíz éves volt. Eszakon, délen, keleten és nyugaton mindenütt megtekintett mindent. Járt a folyók eredeténél és a hegyek keblén, a tengerek partján és a sivatag öblében. Mindenütt Őt kereste. Az arcot, amelyből kisugárzott e minden. Az Istent, aki önmagából lélekzik és belőle lélekzik az egész teremtés. A legfelsőbb Lényt kereste, aki megmutatta magát a teremtés minden porszemében, de magát mégsem mutatta meg soha. Az eredmények és a valóságok e legmagasabb okát kereste, hogy az oktalanságok irdatlan pusztájában el ne tévedjen. Almaiban megjelent sokszor, nesztelen látomásokban, de Ő volt-e csakugyan, aki az álom halk csöndjében sejtelmeket suttogott

liebe Freunde zaehle und da die Jahre, die meine Frau und ich in Temesvár zugebracht haben uns in der freudlichsten Erinnerung bleiben“.

Most már csak sirathatjuk őt, akit elvesztettünk élete delén és aki pótolhatatlan irt, sötétséget hagyott maga után. És én úgy érzem ebben a mi végtelen gyászunkban, hogy a Mindenható teljesülni engedte az ő prófétájának megrázó szavait:

„Es léssen ama napon — ugymond az örökkévaló Isten — és lenyugtatom a napot délnek idején és elsötétítem a földet világos nappal: átváltoztatom a ti ünnepeiteket gyászszá és mind a ti énekeiteket gyászdalokká. És teszem olyanná, mint a gyászt egy egyetlenéért és a végét mint egy keserű nap!”

Megszűnt a vigás. Nincsen most ideje a dalnak. Zokogás és kesergő sirás tör elő a keblekből és a mi fájó sebünkre irt, mely gyászunkban enyhülést csak az a tudat nyújthat, hogy Alexander Marmorek megdicsőült lelke, egyesítve népünk többi nagyjainak lelkével, „melic jajszer“-ként könyörög érettünk, hogy a Mindenható a sok megpróbáltatás után, „amelyekkel busított bennünket“ az utolsó években szüntesse meg a bajt és bánatot, zárítsa fel könnyeinket és távolítsa el minden csapást egész Izráelről.

A román-jugoszláv szövetségi szerződés szövege

Belgrád, július 25. A „Politica“ legujabb száma abból az alkalomból, hogy a román-jugoszláv szövetségi szerződést meghosszabbították, annak teljes szövegét közli, melyet itt adunk:

1. A szerződő felek bármelyike ellen intézett, nem provokált támadás esetén, történjen ez akár Magyarországra, akár Bulgáriára, akár pedig a hatalmak hívei részéről, azzal a céllal, hogy akár a trianoni, akár a neuillyi szerződést megsértse, a másik szerződő fél kötelezi magát, hogy résztvesz a megtámadott állam védelmében és pedig a konvenció 2-ik pontja szerint.

2. Románia és Jugoszlávia technikai kiküldött egy katonai megállapodást dolgoznak ki a legrövidebb időn belül e szerződés biztosítására.

3. A szerződő felek egyike se köthet szövetséget egy harmadik hatalommal anélkül, hogy a másik féllel előzetesen ne tárgyalt volna.

4. Hogy e két állam pacifikus intencióit kifejezésre juttassák, kormányaik kötelezik magukat, hogy a Magyarországra és Bulgáriára vonatkozó külpolitikai kérdésekben egyöntetűen járnak el.

a fülébe és a látomások homályos kódében vágyódásának alakjai testestül-e meg? Törődik-e véle és éppen véle a teremtmények nagy sokadalmából, megérti-e felfohászkozását hozzá és parancsoltja, amik forró estéken átgördülnek lelkén, igazán az ő parancsai-e? Hallotta hangját megcsendülni a félelmetes hangtalan-ságban, de a szavakat nem tudta megfogni, hogy magánál tartsa őket és hátha nem is az ég kiáltása volt, csak a neszek pengése körötte a vágyak izzó estéjén?

Az örökkévalóság csöndje takarta be az estét, amelyen a száztíz éves aggyastyan szomjas lelkének epedő kívánczóságával kiáltotta:

— A nevedet kiáltom: Isten!

Reszkető karját szétterítette az éj felett. Arcának szomorúságát az égnei mutatta.

— Zokszók vannak a számon ellened, Isten. Embered eljött hozzám és hirdette frigyedet velem, de lehet-e emberszolgád néked, vagy angyalszolgád, akik színed elé jussanak és ne égjenek el tekinteted magasztosságában, mint akkoron egyszer szemed fáklyája leereszkedett áldozatom oltárára és amit neked adtam, elvette neked. Emberszolgádat, aki hirtelen jött, hirtelen ment, hogy azt sem tudom, láttam-e igazán és fáklyádat, ki hamut aratott számodra és megmutatta nékem sok alkonyaton keresztül a derengő jövőt és dörgő hangodat, ami annyiszor zengett fejem felett forgószélek porzásában, láttam-e, hallottam-e, megértettem-e igazán? Isten, látni akarlak!

Középkor A hitközség

(Marosvásárhely)

marosvásárhelyi belvillongása tartják Maros A pártviszálly a régi és csoportosult heves kitöréscsendes lefoly-beavatkozni tábornak a mert ezt a h Az utóbbi n elfajult, hogy helyi kerete szemben álló kenteni akar ujj hitközségi határozatával kebeléből kiszosztotta, hely

A maros

ben Hirsch J. Jenő elnökszilált anyagi dűledező temp-szói lakot épításk alkalm és Mandel M. elnökévé. A egész sorozata godott bele a del Mór, az megszerzett p zatháborukkal hónapokig ta seg egy halla kettévágni a

Az ujon

ségnék első d Az alapszabál kimondja, hog ellenkező togl rabbiját, vagy stb. eltilthatótól, önkényesen pontok ellen kebeléből.

Az így a belügyminis

Lázadoz

értelmének s felett nem gy a hold, nem rendjéből ne hatott volna t feszítette lekesen emelked mozdult, csel lázadni tudot

— Ister

engem?

A pászt

kerülte város bolthajtást h födele a lem gosan a legm — Te a Mondd meg ne igazán rendelt gom, hogy ör gödölyéket, a fáradtságot p magát sokasi anyaméhtől a járom?

Kiátkozá

atlan felé. D gyámoltalanul hallgatott a t — Rádt előlem. Követ tattad. A föld

Boszorkányper Marosvásárhelyen

Középkori exkommunikáció a marosvásárhelyi ortodox hitközség kebeléből. A hitközség vezetősége határozatilag tiltotta el két tagját a vallásgyakorlattól

(Marosvásárhely, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet is megemlékezett a marosvásárhelyi ortodox hitközségnek arról a súlyos belvillongásairól, amelyek hetek óta isgalomban tartják Marosvásárhely ortodox zsidó lakosságát. A pártviszályok az új hitközségi választások idején a régi és új hitközségi cinék személye köré csoportosult hívek között robbantak ki és azóta heves kitörési epizódok tarkítják az egyébként csendes folyású hitközségi üléseket. Nem akarunk beavatkozni és ítéletet mondani a két szembenálló tábornak a hitközség uralmáért folyó harcban, mert ezt a hitközség autonóm belügyének tekintjük. Az utóbbi napokban a pártharc azonban annyira elfajult, hogy ma már messze túlnövi a hitközség helyi kereteit. Anélkül, hogy a két egymással szemben álló tábor bármelyikének hibáját is csökkenteni akarnók, meg kell állapítanunk, hogy az új hitközségi vezetőség középkori izű hihetetlen határozatával, amellyel pártellenfeleit a hitközség kebeléből kizárta és vallásgyakorlási joguktól megfosztotta, helyrehozhatatlan súlyos hibát követett el.

A háborúság előzményei

A marosvásárhelyi ortodox hitközség 1917-ben Hirsch Jenőt választotta meg elnökének. Hirsch Jenő elnöksége ideje alatt szanálta a hitközség zilált anyagi viszonyait, rendbehozta a rozoga és düldelező templomot, rituális fürdőt, papi és metsoi lakot épített. A legutóbbi hitközségi választások alkalmából a Hirsch-párt kisebbségbe került és Mandel Mórt választották meg a hitközség új elnökévé. A hitközségi választásokat a botrányok egész sorozata követte, mert Hirsch Jenő nem nyugodott bele a választás eredményébe, viszont Mandel Mór, az új elnök nem volt hajlandó feladni megszerzett pozícióját. Az áldatlan harc nyilatkozathatárakkal, személyi tettlegességekben keresztül hónapokig tartott, míg végül a hitközségi vezetőség egy hallatlanul barbár határozatával igyekezett kettévágni a gordiusi csomót.

A boszorkányper...

Az újonnan megválasztott hitközségi vezetőségnek első dolga az alapszabályok módosítása volt. Az alapszabályok 12. §-ának 4. pontját, amely kimondja, hogy azok, akik a közérkölciséggel ellenkező foglalkozást űznek, akik a hitközség rabbiját, vagy vezetőségét nyilvánosan becsmérik... stb. **eltávolítók a hitközségi tagsággal járó jogoktól, önkényesen odamódosította, hogy a fentemlített pontok ellen vétő tagok, kizárhatók a hitközség kebeléből.**

Az így módosított alapszabály, amelyet a belügyminiszter — nyilván félreértésből — jóvá

is hagyott, jogi és erkölcsi abszurdumot tartalmaz. Az érvényben lévő törvények ugyanis, amelyek pontjai mindenkit köteleznek arra, hogy a lakóhelyén lévő hitközségének tagja legyen, semmilyen világi vagy egyházi hatóságnak nem adnak jogot az exkommunikációra. Az exkommunikációnak ellene szól a valláserkölcsi felfogás is, amely lehetetlenül teszi, hogy valamelyik hitközség vezetősége tagjait kiközösítse a hitközségből és el akarja zárni imádságuknak Isten felé vezető útját. A középkori boszorkány- és ördögpercek idejében hencsértették meg az egyházak az exkommunikációt. *Interdicitur aqua et igni* szólt a kegyetlen ítélet. Megátkozott, emberi és isteni közösségből kitaszított volt az az ember, akire a boszorkányokkal és ördögökkel való cimborálásnak bélyegét stáztették rá. Mióta boszorkányok nincsenek, megszűnt az exkommunikáció szörnyű büntetése is, amit a marosvásárhelyi ortodox zsidó hitközség most elkapart évszázados hamvaiból. A zsidó multban Spinoza, utjabban pedig Trockij exkommunikációja emlékeztetés.

Most az új alapszabályokra való hivatkozással a hitközség új vezetősége a következő megdöbbentő levelet intézte volt elnökéhez, Hirsch Jenőhöz és Nyiszli Ernőhöz:

A hitközségi képviselőtestület f. év július hó 1-én hozott határozatából kifolyólag ezennel hivatalosan értesítjük, hogy egy **beadott és részletesen megindokolt** indítvány megtárgyalása és elfogadása mellett a közgyűlés egyhangu határozata alapján ön az alapszabályok 12. § 4. pontja alapján a hitközség kebeléből **kizárattott**, aminek folyamánként a 3. sz. férfi és 4. sz. női ülésének bérelti joga azonnali hatállyal megszűnt, hitközségi intézményeinket **nevezetesen sechita, mikve, elije**, etc. igénybe nem veheti, egy szóval a tagsággal járó összes jogai megszűntek. Egyben tudatjuk, hogy templomi ülési fölött a vezetőség már is disponált, azok időközben már másnak lettek kiadva, miért is nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy amennyiben ön a fentiek dacára ülését továbbra is igénybe akarja venni, kénytelenek vagyunk a képviselőtestület kimondott határozata folytán, **önt karhatalommal eltávolítani** és az okozott templomi botrány miatt a **bűnvádi eljárást haladéktalanul megindítani**.

Ezzel a levéllel egyidejűleg a hitközség vezetősége a templom ajtajára kifüggesztett hirdetésben adta közre az exkommunikációról szóló határozatát.

Nem akarunk ítéletet gyakorolni a hitközségi vezetőség határozata fölött. A kronológikus

sorrendben leközölt tények eléggé beszélnek magunk helyett is. A határozatot az a tény teszi legsúlyosabbá, hogy az exkommunikáltakat meg se idézték a hitközségi ülés elő, ki nem hallgatták őket és nem is közölték velük a **kizárási határozat indoklását**.

Nem akarjuk a hitközség régi vezetőségét védelmünkbe venni, nem tudjuk mit követhettek el, hogy a hitközség vezetősége ilyen szörnyű büntetésre találta méltóknak őket. Lehet, — nem tudjuk — hogy súlyos hibát követtek el **vallásunk és népünk ellen**, de ez semmi esetre sem teszi indokolttá a hitközség ítéletét.

Eltűnteni valakit a **sechitától**, a kóser hús vásárlásától, amelyet isteni parancs és belső vallásos meggyőződésének parancsoló szükségessége ir elő részére, megfosztani a mikvetől, megfosztani az eljettől, a téra elé való járulástól, kikergetni templomi üléséről, amely szent joga minden zsidónak, nem áll módjában egyetlen hitközség vezetőségének sem. Nem áll módjában, mert ezek a jogok nem hitközségi, hanem isteni eredetűek és ezeket a jogokat vallásunk törvényei kötelezettségeknek írják elő. Ezeket a kötelezettségeket alól pedig hitközségi határozattal senkit sem lehet feloldozni. Hiszük éppen ezért, hogy a hitközség vezetősége revízió alá veszi határozatát és a kérdést közmegelégedésre fogja elintézni. De nem állhat meg erkölcsileg sem olyan hitközségi alapszabály, mely a pap, vagy az elöljáróság személyét az isteni parancsok teljesítésének kötelezettség elő helyezi.

Az exkommunikáltak egyébként bűnvádi eljárást indítottak a hitközség vezetősége ellen, a hitközség határozata ellen pedig a kultuszminiszterhez felebbezték.

Bűntő eseményeket várnak a Ruhr-ügyben

Páris, július 25. Az angol jegyzék ügyében megindultak a tárgyalások Brüsszel és Páris között. Eddig még nem lehet tudni, vajjon közös jegyzékben fognak-e Angliának válaszolni vagy pedig külön-külön. A tárgyalásokról még semmi hír nem szivárgott ki. A kormánykörök egyelőre csak annyit hangoztatnak, hogy a válasz szövege azonos alapelveken épül fel.

Meglepetést kelt a „Germania” című német lap közlése, amely szerint Berlinben a francia hivatalos körökből egy héten belül olyan eseményeket várnak, amelyek az angol tervet feleslegessé fogják tenni és amely események megszüntetik a passzív ellenállást.

A londoni „Observer” úgy tudja, hogy ha a jóvátételi konfliktust szeptemberig nem tudják megoldani, úgy a Népszövetség elé utalják.

tegés osonásával bolyongtak egyedül és mindnyájan magukon viselték testük bélyegét. Hasonlók voltak hozzá. Az Ő keze ütötte őket és kereső nyugtalanságuk, a magasságokba törő vágyódásuk, hivalkodó elkülönültségük és a népek gyűlölködő gerjedelme, amelynek háborgó tengervízén tört sajkával vergődtek ők. Megszólalt az álom hangja:

— Hivtál, itt vagyok, kérdeztél, felelek. Látsz-e engemet?

Az álom hangjára Ávrám lelkének álomhangja felelt.

— Seholse látlak, Uram.

— Nézz szét minden földi tájra! Ha szirtet látsz magasbatörni és ha látsz mélységbefuródó örvényt, ha látod a mozdulatlan-ság nagy erejét és a mozgások titkos cselekvését, ha érzed, hogy rebben feletted az idő és némán várakoznak alattad a por milliárdnyi szemcséi, minden, a látható és a láthatatlan én vagyok, mert az én gondolataim azok, kedv-teléseim, vigasságom, haragom. Az én arcom a tér terjedelme és a tenger mélysége!

— A távolságot mutatod nékem és benne magadat akaratomban. Az idő távolságában bolygó karaván az én népem lenne?

— Ő a te néped!

— Üzöd, mint üzöl engemet?

— Ez sorsod, szerte árasztlak, mint a tenger vizét, hogy megáldhassam a te magodban a földnek minden nemzetségét.

— De hiszen panaszt látok az ajkán,

Lázadozott ott lent az ember. Lázította értelmének sötétsége, a porbahaladó éj, amely felett nem gyuladnak fel csillagok, nem öröklik a hold, nem játszanak szellők. Az élet nagy rendjéből nem látott meg semmit, miként látott volna tul a sötétség nagy berkébe? Neki feszítette lázadását a Mindennek, amely fenségesen emelkedett porszemnyi léte fölé, titokban mozdult, cselekedett és alkotott. Ember volt, lázadni tudott csupán.

— Isten, hozzád kiáltok! Meghallgatsz engem?

A pásztorkirály, a nomádfedelem, ki elkerülte városok tanyáját, kövekből nem emelt bolthajtást hajlékul maga fölé, mert háznak fődela a menny kupolája volt, kiáltozott hangosan a legmagasabb Lényhez.

— Te adtál engem, te elveszel engem! Mondd meg nékem, miért vagyok? Megértettem-e igazán rendeltetésemet? Az lenne-e minden dolgom, hogy örökjdem kosok idejére, neveljem a gödölyéket, az éhség kivánságát teljesítem, a fáradságot pihenésre váltsam, ember és állat magját sokasítsam, a napot számláljam, míg az anyaméhtől a föld befogadó méhéig utamat megjáróm?

Kiátkozását dübörögve küldötte a Láthatatlan felé. De az ember hangja volt az ő hangja, gyámoltalanul lengett a pusztában és körötte hallgatott a teremtés hangja.

— Rádtaláltam, ha el is rejtetted magadat előlem. Követtelek, ha nyomodat nem is mutattad. A föld rögén, ahol beszédtelen a göröngy

és néma az emberszáj, mert falás a dolga, egyedül a sok teremtmények közül, én mondom hango. san: senki sincs kívüled, te vagy csupán. De ha vagy, látni akarom érintésed rajtam és érezni akarom kezed nyugvását felettem. Hallgass meg engem!

Megnyult magasra és homlokának boltját emelte büszkén a végtelen tér arca elé.

— Földet kérek magamnak! Ezt a földet, amelyet sok évek napján végig bejártam. Engem vágyak ütötek, ütött a te karod. Ivadékomnak adj pihenő éveket, békességes napokat, hogy a rögöt törje, magot és kalászt neveljen rajta, erős várost építsen, kertet telepítsen, gyökerét mélyen eressze e föld rögébe, ne bolyongjon, mint én idegen ösvényeken és ne legyen vendég idegen népek megalázó kegyén. Ne legyen bolyongó életem öröksége néki, ne legyen harca örök rejtelmeddel, ne legyen hitek magvetője, sóhajok örök csuridítója, nemzetségek megváltója, idegen háztájak idegen lakója.

Lelkének nagy viharzásában vérének minden cseppje megtelt forrósággal. Az éjszaka csöndjéből bódító mámort merített magába. A lehulló harmatok piciny cseppjei, a titokzatos Lény boldog mosolyának illatos könnyét rejtgették.

A földre kuporgott. Leszorította az égről leáradó dus boldogság, amely láthatatlan volt felette, fenséges és-ujjongó. Elbódult tőle, mintha a virágok álmos szaga borította volna rá lengő lehetét. Álomot látott ott. A földi térségen, melyet tengerek osztanak, hegyláncok és hatalmas folyamok, görnyedt emberek a ret-

ahre, die gebracht g bleibn". kit elvesztatlan ürt, egy érzem egy a Min-ófétájának

ymond az m a napot et világos eteket gyász-állokká. Es y egyetlen- nap!

ost ideje a tör elő a , mély gyát nyujthat, sült lelke, k lelkével, k hogy a után, „ame- ső években száritsa fel den csapást

égi szor-

„a” legújabb a román-ju- hosszabbított- melyet itt

ke ellen in- én, történjen ia, akár pe- a célzattal, illyi szerző- fél kötelezi adott állam 2-ik pontja

technikai ki- st dolgoznak erződés biz-

e köthet szö- mal anélkül, árgyalt volna. us intencióit kötelezik ma- s Bulgáriára ben egyönte-

alyos ködében meg? Törö- tmények nagy kodását hozzá éken átgördül- sai-e? Hallotta etes hangtalan- ndta megfogni, átha nem is az ek pengése kö-

takarta be az gastyán szomjas kiáltotta: ten!

te az éj felett. mutatta.

n ellened, Isten. rdette frigyedet d néked, vagy jussanak és ne oságában, mint ja leereszkedett eked adtam, el- aki hireddel al- irtelen jött, hir- m, láttam-e iga- ratott számodra nyaton keresztül godat, ami any- rgőszelek porzá- égértettem-e iga-

Tilos a tisztaknak aktív részt venni politikai mozgalmakban

(Bukarest, július 25. Az utóbbi évek heves szociális és politikai mozgalmában igen jelentékeny részt vettek a tisztikar egyes tagjai is. Ezt az anomáliát kívánja megszüntetni a hadügyminiszter legújabb rendelete, amely tiltja a tisztikar tagjainak szociális és politikai mozgalmakban való részvételüket. Mardarescu tábornok hadügyminiszter nagyjelentőségű rendelete így hangzik:

Egyes hírlapok arról adnak hírt, hogy a tisztikar egyes tagjai belevetülnek szociális és politikai mozgalmakba. Bár ezeknek a híreszteléseknek alaposágáról nem győződtem meg, mégis szükségesnek tartom a következőket leszögezni:

Mindig meg voltam győződve tisztikarunk öntudatosságáról és magasról hazaszeretetről és szerencsére egyetlen indokom sincs arra, hogy bajtársaimról, akikkel egész életemben együtt éltem, vallott véleményemet megváltoztassam.

A tisztak épügy mint bármelyik más állampolgár, szabadon nyilváníthatják véleményüket a szociális és politikai mozgalmakról, de mindaddig, amíg aktív szolgálatban állnak

tilos demonstrációkban résztvenniük, mert a hadsereg az állam rendjét köteles garantálni és emiatt

távol kell tartsa magát a szociális és politikai küzdelmekről.

Ez a kötelessége mindannyiuknak a házával és a trónnal szemben.

Ha nagyrítván valamelyik tiszt megszegte ezt az elvet, úgy ez idejében tudomására jutott a katonai hatóságoknak, amelyek a kellő intézkedéseket fogantatották a vétkesekkel szemben.

Minden rendeletről, amelyet erre vonatkozólag kiadtam, az az elv világlik ki, hogy az aktív tisztaknak egyetlen összeköttetést szabad ápolniuk és ez: a tisztikar szolidaritása.

Ettől a meggyőződésemtől semmi sem tántorított el és semmi sem fog eltántorítani, hogy azok a vádak, amellyel engem egyes újságok illetnek, maguktól elesnek.

— Az Unió flottája elhagyta Konstantinápolyt. Konstantinápolyból jelentik: Az Egyesült-Államok flottája ma kifutott a török főváros kikötőjéből. Az antant hajói a legközelebbi hetekben hagyják el a török vizeket.

rettegést az arcán és a sötét halált látom a szemében!

— Ujjongani fog egyszer minden ember szája, ragyogni fog minden ember arca és a boldog élet kacag majdan minden szemből!

— Mit ér nekem minden ember vigassága, ha az én népem fiainak zokogásán születik meg a nemzetségek boldog kacaja! Ne szórj szét e földről, amelyet magamnak hittem! Itt éljen az én magom maga örmére, maga bánatára. Vétkét maga görnyedje, másokkal meg ne ossza, érénye csak őt boldogítsa, könnyü boldogságul másnak ne jusson belőle! A bolyongásból elég volt nekem! A hirdetésből is kivettem részemét eléggé! Ha így itélkezel, szembeszállok veled!

Amikor ezt mondta lelkének álomhangja, sulyos kéz ereszkedett le fehér üstökére, a Gondviselés áldást osztókeze. Visszabeszélt neki az álom hangja.

— Viaskodjunk, jól van! Legyen viadal-mad vélem örökidőkre! Mérjük meg erőnket, küzdjünk meg egymással, harcoljunk egymással!

Nehéz nyögéssel nyitotta fel szemét Ávrám. Sűrű volt az éjszaka körülötte, mintha megtelt volna a fogadkozások ólmos szavával. A száztíz esztendő aggastyán magasra emelte öklét és megrengette a feje fölött. Dacosan dobta ki magából lelkének mázsás terhét.

— Pörbeszállok veled a magam igazáért, Isten!

És szomorú lelkének szomorú esőndjében felkészült az Istennel a nagy pörösködére.

Szigorló orvosok kálvária-járása a magyar egyetemeken

A numerus clausura-sal bejutott zsidó főiskolásokat is visszakeresztelik. — Késnek a diplomák és a felavakok

Budapest, jul. 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlésen néhány héttel ezelőtt élethangú interpellációt mondott egy képviselő, amelyben kikált a zsidó fiatalok ellen. Budapesti egyetemen való újabb „térhódítás” ellen. Az interpelláló képviselő, aki, mint nyomatékosan hangsúlyozta, „jól informált helyről” szedte össze adatait, úgy állította be ezt a kérdést, mint a magyar jövő egyik legégetőbb életproblémáját s óvta intette Klebelsberg kultuszminisztert az eféle titkos engedélyektől, melyek — úgymond — létérdekében támadják meg a fajmagyar ifjúságot.

A kultuszminiszter látható megdöbbenéssel hallgatta a felbőszült képviselőt, majd kijelentette, hogy az eddig hozzáérkezett statisztikák szerint a numerus clausurát mindenhol végrehajtották a hivatelt is itt-ott kivétel, ez mindenkor az illetékes fórumok méltánylandó belátása alapján történt. Különböző utána fog nézni a dolognak és vizsgálót fog indítani azok ellen, akik meg nem engedett koncessziókat tesznek.

A vizsgálat természetesen elmaradt s a nemzetgyűlés komolyabb eleme legfeljebb egy-két közbevetést megjegyzéssel reflektált erre a támadásra. Az ilyen vádak nevetséges voltával ma már annyira tisztában vannak Magyarországon, hogy szóra sem méltatják.

Az interpelláló képviselő támadásait hallva, néhányan utánaértek a dolognak. Csupán az igazság és a pontos információ kedvéért. És ekkor a következő dolgok derültek ki:

A Kolozsvárról Szegedre került és a budapesti egyetemeken tényleg vannak zsidó egyetemi hallgatók. A numerus clausurának megfelelően. Az ezen felüli esetekről beszélni is nevetséges s hogy igazán tisztelt képviselő mégis tábblétről interpellált, annak a magyarázata is nagyon egyszerű. Az említett egyetemekre mindenkor felveszik a zsidó tanulóifjúság egy bizonyos százalékát. Ezeknek a fiatalbereknek az előrehaladását az utolsó két félévig nem is gátolja senmi. Itt azonban mintha megtorpannának. Valami titkos kéz játéka törí itt derékba a fiatal ambíciókat. A szigorló orvosok, mérnökök anélkül, hogy a laikus szemlélő meg tudná mondani az okát, megálbaak az utolsó szigorlat előtt és várnak. Ne tessék félreérteni! Nem egyetlen félévről van szó. Évekről, drága elpazarolt, haszontalanul elpasszolt évekről, kicenzurázott időközokról van itt szó, amely alatt a szigorló zsidó fiatalberek minősítési kérdéseken kívüli okokból várni kénytelenek. Közben a nem zsidó kolléga diplomát szerez, sőt diplomát szerez a két évvel később elindult kolléga is. Csak természetesen, hogy ilyenformán egy-két év múlva az utolsó szigorlatok előtt többlet mutatkozik a zsidó fiatalberek részéről. Az interpelláló képviselő ur is tudja ezt, de ő csak interpellál. A többi ma nem fontos.

Nem fontos, hogy közben karrierek sikkadnak el, sorsok törnek ketté, ambíciók halványulnak el csak azért, mert az illetők letéteményesei, illetve várományosai nem „ébredők” és eo ipso nem tagjai az „Atilla” és egyéb bajtársi szövetségeknek.

postei egyetemeken tényleg vannak zsidó egyetemi hallgatók. A numerus clausurának megfelelően. Az ezen felüli esetekről beszélni is nevetséges s hogy igazán tisztelt képviselő mégis tábblétről interpellált, annak a magyarázata is nagyon egyszerű. Az említett egyetemekre mindenkor felveszik a zsidó tanulóifjúság egy bizonyos százalékát. Ezeknek a fiatalbereknek az előrehaladását az utolsó két félévig nem is gátolja senmi. Itt azonban mintha megtorpannának. Valami titkos kéz játéka törí itt derékba a fiatal ambíciókat. A szigorló orvosok, mérnökök anélkül, hogy a laikus szemlélő meg tudná mondani az okát, megálbaak az utolsó szigorlat előtt és várnak. Ne tessék félreérteni! Nem egyetlen félévről van szó. Évekről, drága elpazarolt, haszontalanul elpasszolt évekről, kicenzurázott időközokról van itt szó, amely alatt a szigorló zsidó fiatalberek minősítési kérdéseken kívüli okokból várni kénytelenek. Közben a nem zsidó kolléga diplomát szerez, sőt diplomát szerez a két évvel később elindult kolléga is. Csak természetesen, hogy ilyenformán egy-két év múlva az utolsó szigorlatok előtt többlet mutatkozik a zsidó fiatalberek részéről. Az interpelláló képviselő ur is tudja ezt, de ő csak interpellál. A többi ma nem fontos.

Nem fontos, hogy közben karrierek sikkadnak el, sorsok törnek ketté, ambíciók halványulnak el csak azért, mert az illetők letéteményesei, illetve várományosai nem „ébredők” és eo ipso nem tagjai az „Atilla” és egyéb bajtársi szövetségeknek.

A mai valutapiac

Zürichben is esett a lej. Nagy forgalom a pénzpiacra. A német márka, francia frank és magyar korona zuhanása.

(Kolozsvár, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lej a mai zürichi tőzsdén a hetek óta stabil 295-ös árfolyamát elvesztette s ma már 287-90-nal jegyezték, Párisban viszont öt ponttal szilárdult, a nyitáznál 8-60-nal jegyezték. A bel-földi pénzpiacra a lej nagyarányú esése a hetek óta tartó stagnálást megszüntette. Feltűnő élenk kereslet volt a nyugati devizák iránt, ami az árfolyamukat percről-percre emelte. A svájci frank a tegnapi 34-40-es árfolyamáról 35-20-ra, a font sterling 882-ről 900-ra emelkedett.

A német márka zuhanása az eddigieknél is nagyobb mértékben tart. A zürichi nyitáznál 12 volt az árfolyama, a zárlatnál 9-50-re esett. Bel-földön tovább esett az árfolyama, amit a nagy kínálat is fokoz.

A német márkával párhuzamosan a francia frank is esik Zürichben. A tegnapi zárlatnál 33-20 volt az árfolyama, a mai zárlatnál 33-00-ra esett. A francia frank esése a lej árfolyamát közvetett uton alányomja.

A magyar korona a tegnapi 4-25-ös zürichi árfolyamáról a mai tőzsdén 4-00-re esett. A bel-földi pénzpiacra a kínálat az eddigieknél is nagyobb. Forgalom csak a régebbi korona adósságok fedezése miatt van.

Irányzat: Lejben hullámlás, német márkában, francia frankban, magyar koronában esés.

Július 25-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

- 7000—7500 külföldi magyar koronát,
- 1000—1100 bel-földi magyar koronát,
- 8-60—8-61 francia frankot,
- 2-85—2-86 svájci frankot,
- 0-51—0-51-50 dollárt,
- 1177—1179 olasz lírát,
- 230000—240000 német márkát,
- 36200—36500 osztrák koronát,
- 1711—1712 cseh koronát,
- 0-11-09—0-11-10 font sterlinget.

Valutapiac július 25-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1165, London 894, Newyork 195 1/2, Róma 855, Zürich 3480, Prága 586, Bécs 28-10, Budapest 220, Berlin 5 1/2.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725—740, Márka 7—750, Léva 175—180, török líra 120—180, font sterling 900—905, francia frank 1160—1170, svájci frank 34—34 1/2, líra 820—825, drachma 500—525, dinár 220—230, dollár 198—200, lengyel márka 19—20, osztrák

korona 28—29, magyar korona 142—150, cseh korona 600—605.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 12—9 1/2, Newyork 553-00—559-50, London 2566—2572, Páris 3300—3300, Milano 2440—2440, Prága 1662 1/2—1665, Budapest 4-00—4-00, Belgrád 600—600, Bukarest 287 1/2—287 1/2, Varsó 37—37, Bécs 78 1/2—77 1/2, Bécs lebélyezett —.

Zürichi utótőzsdé: Lej 2-87 1/2.

Páris. Nyitás: London 7815, Newyork 1701, Berlin 330, Róma 7410, Prága 5050, Bukarest 860, Zürich 303-50, Bécs —, Varsó —.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Napoleon 4395—4595, lej 57 1/2—64 1/2, font sterling 51640—53640, márka 300—440, olasz líra 488—522, francia frank 660—694, szokol 333-00—353-00, svájci frank 2000—2100, oszt. korona 1550—1720, dinár 12000—12700, dollár 1190—1690, lengyel márka 740—880.

HA BUTORT, ZONGORÁT
 akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a SZÉKELY és RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt

Ocassió árak!
Heller, Weisz & Molnár
 cégnél Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 6. sz.
 Schroll síffonok 37 L-től
 Mintás hatásvetők 45 L-től
 ruhavásznak, grenadinok, epongek előrehaladott igény miatt mélyen leszállított árban!

A v

Miért h...
 (Érme...
 tudósítóját...
 körül lassan...
 elsősorban...
 deme, aki...
 zsidó és mi...
 léssel jegye...
 hogy Vég...
 egyedüli, a...
 szállt egye...
 tábora elle...
 könyörgősz...
 hoz is, akit...
 gositsa fel...
 járól. Szöke...
 a bűnös hal...
 hintésének...
 Szöke pléba...
 kereste, ak...
 „nem történ...
 sek. Nagyom...
 urnak valób...
 ről ő is h...
 csökkenjen...
 falván, hog...
 aktív részt...
 hintésben, h...
 Külön...
 ban folyik...
 suak: kik a...
 tik. Ezek e...
 Selegean Fa...
 A misk...

A misk

Feltűnő...
 akarja t...
 (Budape...
 sítójától.) A...
 várakozással...
 terpelláció...
 egyik orszá...
 az interpell...
 getlenségi k...
 egyébről, mi...
 Magyarors...
 náziumber...
 Ottóért, al...
 tenek és...

A inter

mondja:
 „A m...
 napokban é...
 tanévről. Er...
 molás, mily...
 Habsburg O...
 főváros ifju...
 elhagyta a...
 kápolnájába...
 mondtak a...
 gyarországra...
 mise után a...
 tot szövegez...
 tek, szintén...
 akkori tartó...
 iskolában ál...
 velik az ifju...
 ország még...
 csupán ideig...
 sokára vissz...

Horváth...
 mondja interp...
 „Miután...
 hívom, kérem...
 hogy a misk...
 szellem megsz...

Ste
 Az orszá...
Mégis

A vérvádból is lehet üzletet csinálni...

Miért hallgat az érmihályfalvi Szőke plébános? Egy különös szövetezeti akció. Kösik a vizsgálat

(Érmihályfalva, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az érmihályfalvi vérvád meséje körül lassankint lecsillapodtak a kedélyek, ami elsősorban Végh József ref. esperesnek az érdeme, aki megérdemli, hogy nevét minden zsidó és minden igaz ember szeretettel és becsüléssel jegyezze meg magának. Annál szomorúbb, hogy Végh József volt Érmihályfalván az egyedüli, aki teljesítette papi kötelességét. Ő szállt egyedül sikra a lélekmérgezők sötét táborá ellen, pedig a zsidóság küldöttségével, könyörgőszóval fordult Szőke János plébánoshoz is, akit arra kért, hogy a szószékről világosítsa fel hivatást a vérvád középkori babonájáról. Szőke János azonban hallgatott és ezzel a bűnös hallgatással a középkori babona méreg-hintésének passzív részesévé kell tegyük őt is. Szőke plébánost különben egy újságíró is felkereste, aki előtte úgy nyilatkozott, hogy „nem történik semmi, csak az izraeliták idegesek. Nagyon idegesek.” Ebben Szőke plébános urnak valóban igaza van és bizony maga részéről ő is hozzájárult, hogy idegességük ne csökkenjen. Különben is köztudomású Érmihályfalván, hogy nem szereti a zsidókat. És ha aktív részt nem is vesz ebben a csunya méreg-hintésben, hallgatása épp eléggé jelzi szerepét.

Különben a kutmergezés sokkal nyíltabban folyik, semhogy ne lennének köztudomásúak: kik azok, akik a vérvád meséjét terjesztik. Ezek ellen azonban semmi sem történik, Selegean Faust főszolgabíró, akinél feljelentést

tettek, a vizsgálatot még mindig huzza, halasztja. Ugyancsak késik a hivatalos ügyészégi eljárás is.

Uglátszik azonban a vérvád meséjének is vannak vámazedői. Jól öltözött úgynökök járják a közeli falvakat és a vérvád meséjének hangulatában propagandát csinálnak — a Hangya-szövetezettel mellett. Arra szólítják fel a lakosságot, hogy zsidótól ne vásároljanak, mert az a vértüket veszi, hanem vegyenek részt a szövetezeteztekben.

Kötelességünknek tartjuk leszögezni, hogy Szőke János kivétel, akivel egyetlen tisztalelkű pap se azonosítja magát, legyen bármely egyházhhoz tartozó is. Nem egy előkelő főpapot hallottunk utóbbi időben nyilatkozni, akik a legelősebben elítélték az ilyen kutmergezést és papi kötelességüknek vallották ez ellen felvenni a harcot.

És nem akarjuk azonosítani a Hangya-szövetezettel vezetőjét sem néhány lelkiismeretlen úgynökével. Meg kell legyünk győződve arról, hogy az üzletszerzésnek ez az aljas módja nem fedi felfogásukat.

Hisszük, a galamblelkű és fenkölt gondolkodású Majláth püspök maga hozza helyre keménylelkű papjának bűnét és felhasználja ezt a számunkra oly keserű alkalmat, hogy — mint megannyi nagy elődje — megbélyegezze a gyűlöletnek ezt a középkori, sötét és aljas munkáját.

A miskolci főgimnáziumban misét mondanak Ottóért és hódoló táviratokat küldenek hozzá

Feltűnősteltető interpelláció a magyar nemzetgyűlésen. Hegedűs György ki akarja törölni a köztudatból, hogy magyar képviselőt meg lehet vesztegetni

(Budapest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülése elé feszült várakozással tekintenek. A naplóba hat interpelláció van bejegyezve, amelyek közül az egyik országos feltűnést tarthat számot. Ez az interpelláció, amelyet Horváth Zoltán függetlenségi képviselő jegyzett be, nem szól egyébről, mint arról, hogy

Magyarország egyik nyilvános nagy gimnáziumában misét tartanak Habsburg Ottóért, akít ma is trónörökösnek tekintenek és hódoló táviratokat küldenek hozzá.

A interpelláció szövege szerint a következőket mondja:

„A miskolci katolikus főgimnáziumnak a napokban értesítője jelent meg az 1922—23. tanévről. Ennek egyik lapján arról van beszámolás, milyen ünnepéseket rendezett az iskola Habsburg Ottó névnapja alkalmából. Eszerint a főváros ifjusága a névnapon, tanári felhívásra, elhagyta a tantermeket és testületileg az iskola kápolnájába vonult, ahol mély áhitatban misét mondtak az extrónörökös boldogságáért és Magyarországra való mielőbbi visszatéréséért. A mise után az iskola tanári kara hódoló táviratot szövegeztet meg, amelyet még aznap elküldtek, szintén ünnepélyes keretek között, Ottó akkori tartózkodási helyére, Spanyolországba. Az iskolában általában monarchista szellemben nevelik az ifjuságot és azt tanítják, hogy Magyarország még mindig királyság és királya, Ottó csupán ideiglenesen van távol az országtól, nem-sokára visszatér és elfoglalja a trónját.”

Horváth Zoltán ezután a következőket mondja interpellációjában:

„Mintán a kormány figyelmét erre felhívom, kérem egyben, intézkedjék aziránt, hogy a miskolci főgimnáziumban a monarchista szellem megszűnjék és általában tegyen szigoru

intézkedéseket az ország több helyén még mindig nagymértékben üzött Habsburg-propaganda elfojtására. A kormánynak ne csak arra legyen gondja, hogy köztársasági akciók ne legyenek, hanem arra is, hogy a Habsburg-rém megszűnjék kísérteni.”

A szenzációs interpelláció ma délelőtt fog elhangzani a Házban és előreláthatólag hatalmas vihart fog felidézni.

Horváth interpellációján kívül még egy igen érdekes felszólalás fog elhangzani. Hegedűs György teszi szövé a közjogi intézmények ellen a sajtóban folyó izgatást, tiltakozni fog a keresztény szervezetek bármilyen megvádolása ellen, harca hívja fel a kormányt a szabadkőművesekkel szemben és az Ulain-ügy kapcsán gondoskodást kíván arra nézve, hogy

kitöröljék az ország lakosságának köztudatából azt a fogalmat, mintha magyar képviselőt meg lehetne vesztegetni.

Ruppert Győző a vitás debreceni mandátum címén interpellál.

A nemzetgyűlés nyári szünete augusztus 10-én kezdődik.

— Ujra merényletet kíséreltek meg a brassói zsinagóga ellen. Brassóból jelentik: Tegnap este antiszemita diákok ujra merényletet akartak elkövetni a brassói zsinagóga ellen. A tüntető diákok kövekkel és tégladarabokkal támadták meg a zsinagógát. Tekintettel arra, hogy a mult heti rombolási kísérletek óta detektívek őrzik a zsinagógát, sikerült két diákot elfogni. A letartóztatott diákok, Banu Juon aradi és Suciú Gergely brassói diákok bevallották, hogy a két hét előtti merényletet is ők követték el. Kihallgatásuk után a diákokat az ügyésznek adták át.

* Van-e még ember, aki az „Olla” gummit nem ismeri?

PALESZTINA-MUNKA

Egy új Palesztina-film. Jeruzsálemből jelentik: 1921-ben „Az új Palesztina” címmel filmet készítettek az épülő zsidó országról, amely azóta huszonhat országban terjesztette a zionista propagandát. Most újabb film készült el, amelynek a „Felfedezett Palesztinában” nevet adták. Ennek legnagyobb része Erek Jisraelt mutatja be. A felvételek nagyon jól sikerültek és rendkívül vonzóak. A képek egy igen értékes történettel vannak egymáshoz kapcsolva. Az a témája, hogy egy amerikai zsidó turista száll partra Jaffában, ahol egy zsidó idegenvezető csatlakozik hozzá, végigvezeti az egész országon és megnyeri a Palesztina-munka számára. Az új filmet a karlsbadi világkongresszuson fogják először bemutatni.

Mennyire haladt a kolonizáció. A palesztinai exekutive kolonizációs osztálya a karlsbadi világkongresszussal kapcsolatosan statisztikát készített, amely szerint ma Palesztinában 29 kooperatív és 6 egyéni földművelő csoport dolgozik. A megművelt terület 22070 dunamról két év alatt 39715 dunamra emelkedett.

A palesztinai bevándorlás statisztikája. Londomból jelentik: Az 1923-ik év első öt hónapjában Palesztinában négyezer nyolcven zsidó bevándorló szállt partra. Ezek közül 1647 férfi, 1345 nő és 1088 gyermek.

Zsidó kórházszervezet a szentföldön. Jeruzsálemből jelentik: A „Haiassa”-kórházszervezet újabb kibővítette tevékenységét. Költségvetését háromszázezer dollára emelték föl, amelyhez még számos hozzájárulás jön, így többek között Edmund Rothschild báró évi tízezer dollár adománya. A „Haiassa” magára vállalta az iskolák és a ehaltóházak orvosi ellenőrzését. Remélni lehet, hogy már ebben az évben egészen szilárd alapokra fektetik Palesztinában az orvosi munkát.

Negyvenöt percig tartott a lausannei béke aláírása.

Lausanne, július 25. A békeszerződés aláírása tegnap megtörtént. Az aláírási processzus, amely Izmed pasa aláírásával kezdődött, 45 percig tartott. Jugoszlávia képviselője megtagadta a békeszerződés aláírását, mivel nem volt megelégedve a török államadósság kérdésében hozott megállapodásokkal. Megemlítendő, hogy Jugoszlávia a sevresi békeszerződést sem írta volna alá.

A konferencia záróülésén Scheurer svájci köztársasági elnök elnököt, aki beszédében rámutatott arra, hogy a felmerült nehézségeket a résztvevő felek kölcsönös megértéssel és előzékenységgel hárították el.

Scheurer beszédére a megállapodás értelmében senki sem válaszolt, hanem a szövetségesek együttes levélben mondtak köszönetet a svájci köztársaság vendégszeretetének.

A békeszerződés aláírásakor az egyetem aulája zászlódiszben volt és fel volt virágozva. Izmed után sorban írták alá a békeszerződést Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán képviselői. Görögország nevében Venizelosz, Románia nevében Diamandí szignálta az okmányt. Ezután következtek Bulgária, Belgium és Portugalia aláírói.

Írógépek

és kellékek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok. Cluj, P. Mihai Vitcazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Finkler Antal

Sternberg, Oradea-Mare (kíshídfő)

Az ország legnagyobb régiségkereskedése. ~ Vétel, eladás! ~ (Hivásra vidékre is utazik)

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

ken
laválások
egyetemi
lelően. Az
ges s hogy
ül interpal-
gyszerű. Az
ik a zsidó
Ezeknek a
utolsó két
ban mintha
éka törí itt
ló orvosok,
emlékő meg
utolsó szí-
értani! Nem
ga elpazarolt,
szarazott idő-
gírlő zsidó
vili okokból
sidó kolléga
két évvel
szetas, hogy
ó szigoriatok
ság részéről.
zt, de ő csak
rek sikkad-
k halványul-
tétmenyesei,
és eo ipso
ársi szövete-
142—150,
lin 12—9 1/2,
2566—2572,
—2440, Prága
, Belgrád 600
arsó 37—37,
ta.
ewyork 1701,
050, Bukarest
ó —
vatalos árfo-
57 1/2—64 1/2,
00—440, olasz
—694, szokol
0—2100, oszt.
—12700, dollár
—880.

GORÁT
és tekintec
re meg a
TI
RS. butortermelt
rak!
olnár
inaud 6. sz.
37 L-161
45 L-161
nok,
ott

Rablóvilág Csíkmegyében

Ujból megjelentek az egyenruhás rablók. A csendőrség tehetetlen. Felfegyverkezik a polgárság a rablók üldözésére

(Gyergyószentmiklós, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még élénk emlékezetében van az Uj Kelet olvasóinak annak az egyenruhás rablóbandának a garázdálkodása, amelynek tagjai az elmúlt évben hónapokig tartották rémületben a Maroshévíz—Borszék—Tölgyes—Ditró-utvonalon közlekedő utasokat.

A rablók megfélemlítésére kivezényelt csendőrség minden fáradozása kárba veszett, nem sikerült ártalmatlanná tenni a bandát, amelynek tagjai egymásután követték el hihetetlen vakmerőségű rablásait és hónapokig tartották rettegésben a környék lakóit. A banda az elmúlt ősszel hirtelen eltűnt a láthatárról és hosszú hónapokig nem adott életjelet magáról. A környéken megnyugodva lélegzettek fel, azt hitték, hogy örökre elmúlt fejük fölül a veszély. Az elmúlt héten azután kiderült, hogy a lakosság öröme korai volt, mert

az egyenruhás és fegyveres rablóbanda tagjai újból felbukkantak.

és pár nap alatt megint a levitézlett rablóvilág színhelyévé varázolták a Maroshévíz—Borszék—Tölgyes—Ditró-utvonat. A rablóbanda rövid nyolc nap alatt a legvakmerőbb rablások sorozatát követte el és nevét messzekenre ismétlése tette.

Egy piatra—neamtzi fényképész a banda két tagja fényes nappal támadott meg Ditrótól mintegy tíz kilométernyire. A megriadt fényképész a rablók teljesen kifosztották. Eppen utjára akarták engedni, mikor az egyik bandita felfedezte a fényképész aranyfogait.

Add ide az aranyfogaidat is

rivaltak rá a szerencsétlen fényképészre. A kétségbeesett ember hasztalanul bizonykodott, hogy nem képes aranyfogait kivenni és mikor a rablók látták, hogy nem boldogulnak vele

hasbarúgták, majd agyba-főbe verték.

Még hajmeresztőbben bántak el ugyanazek a banditák Deutsch Rezső szászsebesi gabonaügynökkel, aki kocsin Piatráról Ditróra igyekezett. A két fegyveres bandita feltartóztatta a kocsit és Deutschot zsidó fuvarosával behurcolták az erdő kellős közepébe. Az erdőn valóságos vésztervényszéket ültek a Deutsch fölött:

— Adj huszezer lejt zsidó, különben felakasztunk — kiáltottak rá Deutscha.

Nagyobb bizonyosság kedvéért

rá is illesztettek egy kötelet a nyakára, hogy így félemlítsék meg. Majd a fuvarosra, aki gazdája védelmére kelt, ráparancsoltak, hogy azonnal forduljon szekerével vissza, különben agyonlövök.

A fuvaros eltávozása után a szerencsétlen áldozatunknak minden pénzét és értéktárgyát elrabolták, majd meztelenre vetkőztették, agyba-főbe verték és ráparancsoltak, hogy estig ne mozduljon el helyéről. A jólvégzett munka után a banditák röhögve álltak odébb.

Az utóbbi két napon még a következő gaztetteket követte el a vakmerő rablóbanda:

Kovács Tamást — akinek Ditró—Tölgyes között koromsája van — megtámadták, harmincegyezer lejt készpénzt elvették s elverték ugy, hogy egyik karja eltört. Csiby István felszegi lakostól tizezer lejt, Balázs Antal borszéki-uti lakostól 7000 lejt értékű ruhaneműt, Márton István volt rendőrbiztostól ruhaneműt 4—5000 lejt értékben, László Ferencné Csiby Anna vendéglőjéből 6000 lejt értékben italokat raboltak el.

A csendőrség teljesen tehetetlenül áll a rablóbanda garázdálkodásaival szemben, úgy hogy a polgárság elhatározta, hogy maga fog életének és vagyonának megvédéséről gondoskodni. Ecélből küldöttségileg akarják felkeresni a megye prefektusát, akit arra kérnek, adjon engedélyt, hogy felfegyverzett polgárok induljanak a rablóbanda felkutatására.

A negyedik országgrósi konferencia

Augusztus ötödikén választják meg a delegátusokat. A temesvári ünnepségek. Az országos konferencia jelentősége

(Kolozsvár, július 25. Az Uj Kelet munkatársától.) Augusztus hó 27-én immár negyedik alkalommal össze országos konferenciára Erdély népi alapokon szervezkedett, a zsidóság újjáéledésének bazeli programját valló zsidóság. Negyedikben sereglenek össze az országgrósi minden részéről kiküldött delegátusok, hogy megvitassák a zsidóságnak mint népi kisebbségnek és a világ minden részében szótörtőn álló részének nagy problémáit. A konferencia külső munkáját részben az augusztus hatodikán Karlsbadban összehívott zionista világkonferencia határozza meg, amelynek legsúlyosabb programja: a Jewish Agencynek nemzionista elemekkel való kiegészítése. Ennek gyakorlatban azt kell jelentenie, hogy a Palesztina felépítésére indított munkában minden zsidó ki kell vegye a részét, teletölten munkával és áldozatokkal, még akkor is, ha nem fogadná el a zionizmusnak elemi programját és politikai jogait nem a zsidóság keretein belül akarja kiélni, magtagadván ezzel a zsidóság önálló népi politikájának jogosságát.

Ezért a temesvári országgrósi konferencia nemcsak egyévi munka összefogásának és új munkaprogramnak jegyében fog letölteni, de súlyos problémája lesz a Palesztina-munka általánossá tétele is.

A konferenciára az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nagytöbbszámú bizottságának határozata alapján az erdélyi és bánági zsidóság kétszázötven delegátust választ. A központi iroda a választások határidejét augusztus hó 5-re tűzte ki. A választási körzetek már összeállították, a delegátusok számát is megállapították és pedig annak figyelembevételével, hogy az ország zsidósága a legteljesebb arányos

sággal legyen képviselve a konferencián. A választásokat a helyi csoportok bonyolítják. A jelöltekhez tíz sákelfizető ajánlása szükséges. Különböző a választási szabályzat teljesen azonos a tavalyival.

A temesvári konferencia nemcsak súlyos politikai esemény lesz, de egyben az itt élő zsidóság kulturtevékenységének összefogása is. Egy estét a zsidó ifjúság foglalt le magának, egy estének általános zsidó jellegű műsora lesz, a harmadikon pedig egy zsidó szimfoniát adnak elő. Távnyalások folynak abban az irányban is, hogy a temesvári konferencia kaposán a vilnai világhírű szimfonikus Dybukot játssza.

A Keren Kajemet le Jiszrael országos jellegű közimunka és iparművészeti kiállítás rendez, melynek szervezését a kolozsvári Jehudit és a Benoth Haalija lányegyesület vállalta magára. A kiállítás teljes jövedelme a Palesztina-munkát szolgálja.

A sportesemények terén is értékes események kapcsolódnak az országos konferenciához. Valószínűleg a Kadima temesvári zsidó sportegyesület pályaaavatójával kapcsolatban itt folynak le a Stotter-terlegért folytatott küzdelem döntő mérkőzései. Hogy ebben mely csapatok vesznek részt, az elődöntők eredményétől függ.

A sportprogramnak érdekes része lesz a Haggibber vívóakadémiája, amelyen Vincze mérnök vezetésével az ország legjobb zsidó vívói mutatják be tudásukat.

Itt írjuk meg, hogy a konferenciával kapcsolatban a Haggibber zsidó sportkönyvet ad ki, melynek tiszta jövedelme egy zsidó testnevelési alap megteremtését szolgálja.

Prónay provokáltatta saját segédeit

Váratlan fordulat az ébredővezér és a miniszterelnök afférjában. Prónay nem nyugszik bele a jegyzőkönyvi elintézésbe. Politikai tendenciák a provokálás mögött

(Budapest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Bethlen—Prónay-afférban, amely tegnap már befejezettek látszott, váratlan fordulat állott be. Prónay Pál ugyanis bejelentette, nem hajlandó belenyugodni a jegyzőkönyvi elintézésbe, mert a jegyzőkönyvet lezárták anélkül, hogy őt előzetesen értesítették volna. Prónay azt állítja, kikötötte, hogy a jegyzőkönyvet addig nem írhatják alá, amíg ő át nem olvassa.

A jegyzőkönyv aláírása miatt Prónay tegnap délután

provokáltatta saját segédeit,

ami az egész fővárosban óriási feltűnést keltett. Prónay hirtelenében új segédeket szerzett magának, Abonyi András ezredest és Rácz Vilmost, akik még az esti órákban provokálták Prónay első segédeit, Jankovics-Besán Endre grófot és Láng Mihály bárót.

A régi segédek provokálása után Prónay új segédei Bethlen István miniszterelnöknel is megjelentek és Prónay nevében

ujból provokálták.

Prónay a nála érdeklődő újságíróknak kijelentette, nem ismeri el az első jegyzőkönyvet és most már egyáltalában nem hajlandó békés elintézésre. Politikai körökben azt hiszik, hogy Prónay makacskodása arra a régóta huzódó ellentétre vezethető vissza, amely a miniszterelnök és az ébredők között, akiknek Prónay még ma is egyik legtöbbet szereplő vezére, fennáll. Prónay most mindent el akar követni, hogy a miniszterelnököt dezavválja. Kormánykörökben azt hiszik, hogy

a sorozatos provokálásoknak politikai tendenciák vannak.

Bethlen miniszterelnök tovább is a régi segédeivel tárgyalta. Prónay új segédei mindaddig nem ültek össze Bethlen megbízottjaival. Valószínű azonban; hogy most már somaféle kölcsönös ki-magyarazkodásoknak helye nem lehet és csakugyan párbajra fog kerülni a sor. Az egész főváros, sőt az egész ország politikai közvéleménye izgatott érdeklődéssel tekint

a párbaj kimenetelére elé,

mert mint jelentették, úgy Prónay mint Bethlen kiváló öllövők és vívók, de ezenkívül is ezt a párbajt úgy tekintik, mint az ébredők és az egy-séges párt első nyilvános összecsapását.

— Tüntetés a müncheni francia konzulátus előtt. Berlinből jelentik: Münchenben a francia kolónia nemzeti ünnepet tartott. Ez alkalommal a francia konzulátus épületére kitzették a lobogót és az ablakokat kivilágították. Erre óriási tömeg csoportosult az épület előtt, bevették az ablakokat és a lobogót le akarták szakítani. A rendőrség csak nehezen tudta helyreállítani a rendet.

— A magyar fővárosban minden drágul. Budapestről jelentik: A fővárosban minden drágul. A zsír már hatezer korona, a borjúhús, sertésbél kilója hatezer, marhahús négyezerhatszáz, a tej literje ötszáz, a teavaj kilója hétezer, a szőlő háromezer korona. Az árak további emelkedése várható.

KÜLFÖLDI ÁTUTALÁSOKAT

Deviza-
telefon
309

legelőnyösebben és leggyorsabban eszközöl az
ERDÉLYI BANK és TAKARÉK-
PÉNZTÁR RESZVÉNYT. CLUJ
Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 32. szám

Irodaberendezések

Kopenetz gépjármű asztalosmihely-
ben olcsón szerezhetők be

Cluj, Honvéd-utca 92

Osecsemők, kisgyermek-
kekideális ápolószere a

Höfer-féle gyermek hintőpor és Höfer-félegyermek-
öröm!

HI

Az Uj Kelet az egyetlen
napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek
jelölésével engedély
Előfizetési árak: Egy é-
félvre 520 lei, 6
Felelős szerkesztő: Mar

— Ipartestületek
testületek Országos
kongresszust tart
kaprogramot fognak

— Aki román
a Mátyás-templom
Adeverul-ban tá-
egyház ellen és arra
a főtéri Mátyás-tem-
hanem a szászok ép-
elvételeit és román
átalakítását.

— Kisebbség
felügyelőseget szer-
Moldován József tar-
miniszter megbízta
Máramarosvármegyé-
felügyelősegeivel. Az
meg hivatalát. A kor-
mert eddig a kisebb
ügyelősegek volt és
lőségek intézték el.

— A kormány
Bukarestből jelentik
res cikket ír az Er-
az erdélyi magyar n-
bátortalan és szerény
lénkeget levették mi-
választása is, amely
nyitja, hogy Nagyro-
meg az állam iránti
azt a gróf Beldit v-
volt az Emkének ab-
ellenes munkáját leg-
pedig utódjává fivér-
állapított tervek sze-
tejtetni. A lap foglal-
ügyi alapjaival is és
meg, hogy még a n-
gatják ezt az egyest

— Zita a R-
tónk táviratozza a
hogy Zita király
egyfogatu bérkocsi-
dára hjtatott. A r-
megállapította, hogy
bérkocsiban egy Z-
hölgy hajtattott.

— Halálozás
kus körülmények k-
Weisz Erzsébetnek,
elnöknőjének férje,
sült és mindössze
feleségével, a halál
Elhunyt az egész
keltett.

— Idill a bi-
váradról jelentik: A
egyik komiszárosa,
el egy nőutas ellen
kapott. A komiszá-
r

— Ismét ki-
tik: Az Etna egyik
hitték hogy teljese-
kitört. Ismét hatal-
mezőkön, amelynek
titania, mert azon-
mindent felégették.

— Óriási b-
Belgrádból jelentik
zagorjei bányákba
tek. A sztrájkban
A munkabeszüntés
lag mondták ki.
nem vezettek ere-
csak 4 dinár bér-
sok viszont 15 d

Bőr!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marion Ernő dr.

Ipartestületi kongresszus. Az Ipartestületek Országos Szövetsége augusztus 4-én kongresszust tart Kolozsváron, amelyen munkaprogramot fognak kidolgozni.

Aki román katedrális akar csinálni a Mátyás-templomból. Ghibu Onisor az "Adeverul"-ban támadást intéz a katolikus egyház ellen és arra való hivatkozással, hogy a főtéri Mátyás-templomot nem a magyarok, hanem a szászok építették, követeli a templom elvételeit és román ortodox katedrálissá való átalakítását.

Kisebbségi iskolák részére külön tanfelügyelőséget szerveztek. Nagyváradról jelentik: Moldován József tanfelügyelőt a közoktatásügyi miniszter megbízta Bihar-, Szatmár-, Szilágy- és Máramarosvármegyék kisebbségi iskoláinak tanfelügyelőségével. Az új tanfelügyelő most szervezi meg hivatalát. A kormány intézkedése igen érdekes, mert eddig a kisebbségi iskoláknak külön tanfelügyelőségük volt és ügyeiket az állami tanfelügyelőségek intézték el.

A kormány sajtója az Emke ellen. Bukarestből jelentik: A "Viitorul" rendkívül heves cikket ír az Emke ellen. Megállapítja, hogy az erdélyi magyar nép, amely az egyesülés után hátrélt és szerény volt, most kezdte ezt a féltékenységet levetkőzni. Erre mutat az Emke elnökségének válasza is, amely a lap szerint újból azt bizonyítja, hogy Nagyrománia sok polgárában nincs meg az állam iránti lojalitás. Dicselnékké ugyanis azt a gróf Beldit választották meg, aki elnöke volt az Emkének abban az időben, amikor románellenes munkáját legtevékenyebben folytatta. Most pedig utódjává fivérére választották, aki jól megállapított tervek szerint fog irredenta munkát kifejtetni. A lap foglalkozik az Emke nagy pénzügyi alapjaival is és mint pikantiát állapítja meg, hogy még a nemzeti párt vezetési is támogatják ezt az egyesületet.

Zita a Ritzben? Budapesti tudósítónk táviratozza: Szombaton híre terjedt, hogy Zita királyné Budapestre érkezett és egyfogatú bérkocsin a Ritzbe és onnan Budára hajtott. A rendőrség kétséget kizárólag megállapította, hogy tévedésről van szó. A bérkocsiban egy Zitához hasonló gyászruhás hölgy hajtattott.

Halálozás. Nagyszebenből jelentik: Tragikus körülmények között halt meg Hajdu József, Weisz Erzsébetnek, az itteni zsidó leányegylet elnöknőjének férje. Hajdu József nem régen nősült és mindössze hat hónapig élhetett együtt feleségével, a halál kiragadta boldog házasságából. Elhunyt az egész városban osztatlan részvéttel.

Idilli a biharpüspöki várnál. Nagyváradról jelentik: A biharpüspöki határrendőrség egyik komiszárása erőszakos merényletet követett el egy nőutas ellen, aki ezáltal fertőző betegséget kapott. A komiszáros ellen megindult az eljárás.

Ismét kitört az Etna. Cataniaiból jelentik: Az Etna egyik krátere, amelyről már azt hitték hogy teljesen elcsendesedett, kedden újból kitört. Ismét hatalmas lávafolyam indult meg a mezőkön, amelynek azonban már nincs mit elpusztítania, mert azon a vidéken az előbbi lávaömlések mindent felégették.

Óriási bányászstrájk Szlovéniában. Belgrádból jelentik: A tibovijei, oraszni és zagorjei bányákban a munkások sztrájkbalépettek. A sztrájkban tízezer munkás vesz részt. A munkabeszüntetést bérmozgalomból kifolyólag mondták ki. A meginduló tárgyalások eddig nem vezettek eredményre, mert az igazgatóság csak 4 dinár bérjavítást akar adni, a munkások viszont 15 dinárt követelnek.

Kidobták a lakásból egy özvegy-asszonyt. Botrányos kilakoltatási eljárás történt tegnap Kolozsváron a Tavasz-utca 12. számú házban. Gers Mátyás főbérő minden törvényes eljárás mellőzésével kidobta albérlőjét özvegy Róth Izidornét. Gers Mátyás már hosszabb idő óta próbálja özvegy Róthnét a lakásból eltávolítani, a lakáshivatal azonban ezt mindannyiszor megakadályozta. Vasárnap délelőtt három munkás jelent meg a ház udvarán, akik Gers Mátyás vezetésével behatoltak Róthné szobájába és megkezdtek az ajtón át a kilakoltatást. A bérő tiltakozására az volt a felelet, hogy a három munkás irányt változtatva, az ablakon dobálta ki a butorokat. A kihajított butorok darabokra törve estek szét az utca kövezetén. Az özvegy sirva szaladt a rendőrség segítségért. Mire azonban a kilakoltatás színhelyére értek, a brutális főbérő már behurcolkodott az önkényesen lerekvirált szobába. A még jelenlévő munkások segítségével újra megkezdődött a kilakoltatási eljárás — ezúttal Gers Mátyás ellen. Különböző hatóság elleni kihágás és idegen vagyon meg rongálása miatt megindították ellene a büntető eljárást.

Revolvermerénylet a bukarest-jásii gyorsvonat ellen. Bukarestből jelentik: A bukarest-jásii gyorsvonat ellen Ramnicul Sarat közelében revolvermerényletet követtek el. A golyók nem okoztak nagyobb kárt és a vonat folytatta útját. A vizsgálat megindult.

Németországban letartóztattak négy franciát. Párisból jelentik: Höllein német képviselő letartóztatása miatt ideérkezett hírek szerint, Németországban négy francia állampolgárt tartóztattak le, akiket mindaddig fogva tartanak, amíg Hölleint a francia hatóságok szabadon nem bocsátják.

Pintér Bökét szerződöttni akarják Bukarestben. Nagyváradról jelentik: Pintér Böske, a nagyvárad színház primadonnája ma érdekes levelet kapott a bukaresti Leonhard-társulat direktorától. A társulat igazgatója havi ötvenezer lej fizetéssel járó szerződést kínál a művésznőnek. Tekintettel arra, hogy Pintér Böske nem tud románul, hat havi haladékat kért és így nem lehetetlen, hogy a nagyvárad színház kintin primadonnája a jövő évben már a bukaresti közönség előtt fogja ragyogtatni művészetét.

Kifosztották a székelyudvarhelyi Ugron-kastélyt. Sombaton este 8 óra tájban, a székelyudvarhelyi temetőben kaszálok napszámost különös jelenség lepte meg. Már abbahagyta a munkát és készült hazafelé, amidőn az Ugron-család kriptájának ajtaja kinyílt és három ismeretlen egyén lépet ki rajta. Gyanútól és kíváncsiságtól indíttatva utánuk ballagott mindaddig, amíg a városból kiértek. Ugron-udvar közelében a három gonosztevő, sejtve, hogy kísérajuk őket figyelni meg, hirtelen visszafordult, a kaszást kegyetlenül elverte és kényszerítette, hogy térjen vissza. Kivánságuk teljesedése után munkához láttak. Bezúrták az Ugron-kastély egyik ablakát, azon keresztül behatoltak a lakásba. Feltörték az ezüstnemű szekrényét, ebből mindent összeszedtek, azután megdézsmálták a fehérnemű- és ruhaszekrényeket is. Körülbelül 300.000 lej értékű holmit vittek el magukkal. A kaszás ember eközben jelentést tett a rendőrségen, innen a komoly lassúsággal megkezdett intézkedések után a rendőrség emberei kivonultak a tett színhelyére, de már ekkor a rablóknak is, a rablott dolgoknak is csak a helyét találták.

Megint egy vonatösszeütközés. Bukarestből jelentik: A Craiova közelében lévő Racari állomáson a temesvár-bukaresti gyorsvonat összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés következtében mindkét mozdony megsérült és néhány utas könnyebben megsebesült. Az első pillanatban az utasok meg akarták lincselni a mozdonyvezetőt, amikor azonban megtudták, hogy csak az ő lélekjelenlétének köszönhető, hogy súlyosabb katasztrófa nem történt, az utasok hamarosan szép ajándékot gyűjtöttek össze számára. A vonaton utazott Sassu ipar- és kereskedelemügyi miniszter is.

Esperantó világkongresszus. Berlinből jelentik: Az ezévi esperantó világkongresszust augusztus elején tartják meg Nürnbergben.

Meghalt Dániel Ernő. Budapestről jelentik: Báró Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter életének nyolcvanadik évében Balatonfüreden meghalt. Az ő nevéhez fűződik az esztergomi vasút, a budapesti összekötő- és Ferencz József-híd, a tokaji Tisza-híd és a vöröstoronyi vasút építése. Legutóbb a pancsovai kerületet képviselte a nemzetgyűlésen.

Egy dollár 414 ezer márka. Berlinből jelentik: Németország helyzete egyre fenyegetőbb. Egész Poroszországban betiltották az utcai tüntetéseket. A dollár árfolyama elérte a 414 ezer márkát. A szocialdemokrata párt márkajavitó tartalékalapot sürget és azt kívánja, hogy a kormány tízévi lejáráttal vegyen fel aranyköcsönt ötdolláros vagy húsz aranymárkás címletekkel. Mindenféle politikailag szigorúan megtiltották. A birodalmi bank tegnap teljesen pénztelenül állott.

A gyermek mint sorsjáték. Párisból írják: A francia főváros boulevardjait néhány nap óta kicsiny, kék röpcédulákkal árasztják el. A Párisban oly gyakori röpcédulák fegyverét most egy liga vette igénybe, amely földadatul tüzte ki a francia gyermekek szaporítását. Hatalmas reklámmal dolgozik a születések számának csökkentése ellen és Franciaországnak minden hazafiás polgárához fordul, hogy vegyen részt a nagy versenyen, amelyet most rendez a liga vesétsége: ötvenezer frankot adnak annak a szerencsésnek, aki praktikus tervet nyújt be a ligának a francia lakosság szaporítására. A párisi újságok tudni vélik, hogy a díjat minden valószínűség szerint egy champagnei képviselő kapja meg, aki arra az ötletre jutott, hogy állami sorsjátékot rendez, amelynek legnagyobb nyereségét családföntartók között osztják ki. A champagnei képviselő tervét legközelebb szóvá teszik a francia képviselőházban is és valószínű, hogy pártkülönbség nélkül megszavazzák.

Kézrekerült notórius betörő. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad rendőrség ma elfogta Virág András régen körözött betörőt, akinek lelkiismeretét többrendbeli betörés terheli. Virág András legutóbb a bukaresti rendőrség tartóztatta le, de Kolozsvárra szállítottása közben a robogó vonatról megszökött. Kövry detektív ma délelőtt benyitott a Beöthy Ödön-utca 48. számú ház udvarára, ahol a legnagyobb meglepetésére Virág Andrásal találta magát szemben. A detektív azonnal letartóztatta Virágot, beszállította a rendőrségre, ahonnan kihallgatása után az ügyészségre szállították át.

Öt embert megölt a villám. Bukarestből jelentik: Buchteni faluban óriási vihar pusztított. Öt parasztember bemenekült a vihar elől egy házba. A villám beleütött és mind az öt embert megölte.

Ugrás lóháton huszonöt méter magasból. Párisból jelentik: Rendkívül érdekes sportkísérlet történt a napokban Amerikában. Egy fiatal leány, Jackie Carvan egy huszonöt méter magas emelvényről lóháton leugrott egy óriási vízmedencébe. Az ugrás jól sikerült és a medencében a ló azonnal uszni kezdett. A fiatal amerikai nő bravúrós tettét a lapok dicsőre méltatják.

Vizbefutott egy aradi fiatalember. Aradról jelentik: Tegnap jelentették a rendőrségnek, hogy a papirgyár mögött a Marosban fürdött Ghilert József aradi fiatalember, aki fürdés közben hirtelen elmerült és még mielőtt segítségére siethettek volna, a Maros hullámai elragadták. Holttestét még eddig nem sikerült megtalálni, a szerencsétlenségről az aradi rendőrség értesítette a marosmenti hatóságokat.

Székrekedés. Kraft-Ebing professzor, az idegyógyítás világhírű kutatója, a Ferenc József keserűvizet sok esetben kiprobálta a hatásával mindig meg volt elégedve. (6)

Sportolók el ne feledjék, hogy Diana sósborszesszel lehet izmaink ruganyosságát legjobban megővni.

Bőr!

Olcso bevásárlási forrás. Állandó nagy raktár blnkborokban, brustblatt, ugymint barkás- és sima tehénbörök, natur tehénbörök, sima pitlingek, boxcalf bel- és külföldi gyártmányokban, valamint az összes más anyagok nagyon olcso árban kapható Klein Gerson utóda, Eibenschütz & Grün bórkereskedésében, Timisoara, Cetate, Str. Eminescu (Zapolyag.) 4.

Bőr!

ezések

sztalosműhely-szerezhetők be

rtca 92

gyermek-

KÖZGAZDASÁG

Semmisítsék meg az eddigi adókvivéseket!

Az Iparkamara akolója az adókvivések ellen. Memorandum a kormányhoz. Tiltakozik a bukaresti sajtó. Uj adókvivések

(Kolozsvár, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári kereskedőket érthető igazolomban tartják az adókvivés bizottság méltánytalan és jogtalan adókvivései. Mozgalom indult meg a kolozsvári kereskedők között, hogy felsőbb fórumok előtt jogorvoslást nyerjenek a sérelmek ellen. A kolozsvári iparkamara memorandumot intéz a körzetébe tartozó kereskedők és iparosok nevében a pénzügyminiszterhez, illetve a kolozsvári pénzügyi vezérigazgatósághoz, amelyben felsorolja azokat a sérelmeket, amelyek a méltánytalan adókvivések következtében a tisztességes kereskedelmet érik. A memorandum négy pontban foglalja össze az érdekelt gazdasági körök kívánásait:

1. Az eddigi adókvivéseket semmisítsék meg és utasítsák a felelősségi fórumokat arra, hogy adófelelősségeket most ne fogadjanak el, hanem csak az új adókvivéseknél.

2. Adjának szigorú utasítást a végrehajtó közegeknek, hogy az üzleti könyveket respektálják és az adókvivéseknél a törvény rendelkezései alapján járjanak el.

3. Mintán jelenleg egy áll a helyzet, hogy az adókvivéseknél nincs szakember, a kormány delegáljon egy szakmesterekkel bíró tagot.

4. Szigorú intézkedést tegyenek az irányban, hogy az adófelelősségi bizottságban ne lehessen bent az a tisztviselő, aki az adókvivés bizottságban is benne van.

A jogtalan adókvivésekkel kapcsolatban a fővárosi sajtó az ország minden részéből érkező panaszok alapján foglalkozik az adókvivés bizottságok működésével és tiltakozik a lehetetlen adókvivések ellen. A lapok felszólítják a pénzügyminisztert, utasítsa közegeit megfelelő eljárásra.

A szigorú adókvivések ellen a Sfatulhoz is újabb panaszok érkeztek. Landesmann és Weisz textilárnyagkereskedők a panaszosok, akik szerint az adókvivésbizottság, holott ők a könyveikkel bebizonyították, hogy négymillió lej volt a forgalmuk, mégis tízmillió után vetették ki az adót. Hasonló panaszt adtak be Fuhrmann Károly és Dalmann Gyula fűszerkereskedők is.

Nem kelienek a Sfatul fiókjai. A Sfatul vidéki fiókjainak megszerzése céljából Muth Mihály, a Sfatul kolozsvári titkára Hidalmáson, Szilágysomlyón, Tasnádon, Lugoson, Szászvároson, Betlenben, Zilahon, Besztercén, Déson, Sepsiszentgyörgyön tárgyalásokat folytatott az illetékes kereskedelmi körökkel, azonban csak Sepsiszentgyörgyön voltak hajlandók a Sfatul fiókjának felállítását elfogadni.

A hus- és tojáskvivitel kérdése. A legelső elemzési bizottság Sassu miniszter elnöke alatt ülést tartott, amelyen a belvárosi szükséglet ellátásával kapcsolatban a hus és tojás kvivitelét tárgyalták. Hosszas vita után az a hármast irányelv alakult ki, hogy 1. a fogyasztásnak teljesen felelnie kell a belföldi szükségletét, 2. fejlesztenie kell a termelést, 3. gyarapítania kell az állam jövedelmeit. Egy bizottságot küldöttek ki az organizáció előkészítésére, majd Sassu miniszter kikötötte, hogy az ellátás egységes szervezetével senki javára ne létesítsenek monopóliumot, ne alakulhassanak kartellek vagy trösztök, de a kistermelő és kereskedő is megfelelően élvezhesse munkája hasznát. A hus- és tojásellátás kérdése a legközelebbi minisztertanács elé kerül a ettől függ a kviviteli módozatok megállapítása is.

A junius havi állatkvivitel statisztikája. Erdély területéről junius hónapban kvivettek Ausztriába Biharpuspékin át 250 ökröt, 106 tehenet és 593 bivalyt, Ermihályfalván át: 149 ökröt, 5 tehenet, 103 bivalyt, Kötégánon át: 1070 ökröt, 18.918 kg. szalámit és 16.495 kg. füstölt húst. Magyarországra: Ermihályfalván át 64 ökröt, Csehszlovákiába 34 ökröt, 4 tehenet, Máramarostól 703 ökröt.

Uj rend a bukaresti tőzsdén. A bukaresti tőzsdén szeptember hó 15-én új rendszabályok léptek életbe. Ezek szerint a szabad vásár feltöltés tizenegyet tart, a hivatalos vásár 11-12 között bonyolódik le. Ezután huszperces szünet következik, majd 12-20-12-30 között állapítják meg a hivatalos árfolyamokat. A tőzsde szombatja teljesen zárva marad.

A kormány konszolidálja olaszországi bonjait. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter értesítést kapott Rómából, hogy Olaszországban megkezdődött az ottli konszolidációja. Tudva visszautasították a bontelték azok azonnali segítség — a pénzügyminisnyekép, — megszünt konszolidáció befejező külföldi adósságai ren

Felemelik a p tik Az iparminiszter pitásával foglalkozik, levő rendelet auguszt tizenhét lejre akarja árát, ezzel szemben — a miniszter csak hozzájárulni, viszont jandó a gyáraknak n yatás körül.

Megszüntete mak minisztériuma már m.) községben egyházak javára en vásárokat. Ezek he javára tarthat vásár

A Csehszlová árúk kezelése. A tetéssel vagy tranzit állomásokon a jövőbe a tranzitálási engedé kián át tranzitált kü levélben teljes pont küldemény irányítá egészen a rendeltetés

Az aradi Maá tető tárgyalásai. pénzügyminiszter már he Maár Sándor ketegye eddig simán ment é egyezett már a kvótába. Ez az egye vesztéssel sújtja a vezérigazgatóságot, a Maár Sándornak. A volt, amely azonban 180.000 lejes összeg

Könnyítés a forgalomban. Buc pénzügyminiszterü hogy miképpen le devizaforgalomban a magyar korona kínálni, tehát ne l emellett az állam és az ellenőrzési jö landó volna az exp pen befolyó össze a belföldi forgalom a bankok ellenzik, hanem az exportot

Bérbeadják A „Prager Presse” foglalkoztak Magy bérbeadásának go véve, hogy a Sch álló francia konzo vasutakat. Ezt a megbeszélés tárgy pesti közlések sze sienne, amely egy szorosabb összeköt vasutak bérbevéte terv szerint 80- módon, hogy az tiszta nyereségben

III. RÉSZE

A SÓHAJOK HIDJA

v. velence titkai és borzalmai

óriási filmnek
csütörtök,
péntek,
szombat,
július
26., 27. és 28-án
kerül színre

MAGYAR SZINHÁZBAN

Előadások
kezdeté
délután
5, 7 és 9
órákor

Az antant le akarja foglalni Magyarországot természetfeleslegét?

Három nap alatt felére esett a magyar korona. A devizaközpont megszünt, csak a bankjegyprés működik

(Budapest, július 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar korona az utóbbi napokban veszedelmes arányokban értéktelenedett el. Rövid három nap alatt értékének több mint ötven százalékát elvesztette. Ennek az az oka, hogy a kormány feloszlatta a devizaközpontot, amely eddig még mesterségesen tartotta valahogyan a korona árfolyamát. De már az utóbbi napokban a devizaközpont is az eddiginél magasabb kurzuson állította be a külföldi valutákat. Nagyban hozzájárult a rohamos értéktelenedéshez az infláció is. Hetek óta éjjel-nappal üzemben vannak a bankjegyprés és ontják a papírpénzt.

A korona zuhanásával kapcsolatban a kormány tudomására jutott, hogy az antant azzal a tervvel foglalkozik, hogy Magyarországra küld egy bizottságot azzal az utasítással, foglalja le az ország természetfeleslegét. Az antant állítólag ezáltal akarja a korona elértéktelenedésével szemben biztosítani a Magyarországgal fennálló kölcsönait. Illetékes helyen megállapítják, hogy a természetfoglalás híre légből kapott és most is, mint annyiszor, ravaszul kiesztelt tőzsdemanőverrel állanak szemben. A kormány reméli, hogy a külföldi közvélemény nem ül fel az ilyen börtzemanővereknek.

Az iparkamarák országos kongresszusa Kolozsváron. Augusztus ötödikén országos kongresszusra gyűlnek össze Kolozsváron az ország kereskedelmi és iparkamarái. Előreláthatólag 16 kamara, 25 ipartestület, a bukaresti Sfatul központja, a csizmadia-, szatócs- és vendéglőipartársulatok kiküldöttel vesznek részt a nagyszabásúnak ígérkező kongresszuson. A kongresszus sikere érdekében a kolozsvári kamara nagy agilitással dolgozik. A kongresszus legfontosabb programja az lesz, hogy a különböző érdekeltségek álláspontját gazdasági kérdésekben fixirozza. Az iparkamara vezetősége felhívást bocsátott ki, amelyben felkéri Kolozsvár város kereskedőit és iparosait, valamint az egész város társadalmát, hogy a delegátusok elszállásolása érdekében, aki megfelelő helyiséggel rendelkezik, legalább egy napra kellő díjazás ellenében ajánlják fel s idevonatkozó bejelentéseit a kamara irodájában (Piata Unirei 23.) Dénes Dezső kamarai tisztviselőnél a délelőtti órákban haladéktalanul megtenni sziveskedjék.

Bajok a monopolcikk árúsfása körül. Ismeretes, hogy a kormány a központi dohánytőzsdéket, melyek a vidéki dohányelosztást végezték, feloszlatta. Azóta a dohányelosztást vagy a monopolhivatalok, vagy ahol ez nem volt, a posta végezte. A dohányelosztás körül azonban állandó pa-

ORSZA

★
Figyelem
kirakato
★

seket!
kormányhoz.

áll a helyzet, hogy ember, a kormány el bíró tagot. egyenek az irányban, ségban ne lehessen adókiivető bizottságban

kel kapcsolatosan a részéből érkező padókiivető bizottságok hetetlen adókiivetések a pénzügyminisztert, árára. ellen a Sfatulhoz is ndesmann és Weisz aszosok, akik szerint k a könyvekkel be- lej volt a forgal- tették ki az adót. uhrmann Károly és lők is.

alkalmazottak tulter- ost a tordai érdekelt k a megszüntetésére svvári monopolizagva- vatalban létesítsenek hányelosztást nagyon ben a kolozsvári ka- monopolizagatóság- k vissza a dohányel- dohányelosztó köz- ránosoknak. Minden fel egy fiókraktárt, lakat és városokat

l fiókjai. A Sfatul vése céljából Muth itkára Hidalmáson, gason, Szászvároson, , Désen, Sepsiszent- ott az illetékes ke- csak Sepsiszent- sfatul fiókjának fel-

kérdése. A legfőbb iszter elnöke alatt di szükséglet ellátá- tojás kivitelét tár- a hármas irányelv sztásnak teljesen fe- tét, 2. fejlesztie itania kell az állam idítotték ki az orga- assu miniszter kikö- szervezétével senki liumot, ne alakul- ok, de a kistermelő élvezhesse munkája kérdése a legköze- a ettől függ a ki- is.

itel statisztikája. a kivittak Ausztri- öt, 106 tehnet és át: 149 ökröt, 5 on át: 1070 ökröt, kg. füstölt bust. an át 64 ökröt, henet, Máramaros-

tőzsdén. A bnka- én új rendszabá- t a szabad vásár 11-12 huszperces szünet 0 között állapítják A tőzsde szomba-

álja olaszországi A pénzügyminisz- hogy Olaszországban

megkezdődött az otlevő román kincstári bonok konszolidációja. Tudvalevő, hogy eddig az olaszok visszautasították a bonok konszolidációját és köve- télték azok azonnali kifizetését. Most ez a nehéz- ség — a pénzügyminiszter római utjának eredmé- nyekép, — megszünt és egy hónapon belül a konszolidáció betegeződik. Ezzel Románia összes külföldi adósságai rendezve lesznek.

Felemelik a papír árat. Bukarestből jelen- tik Az iparminiszter jelenleg a papírárak megállá- pitásával foglalkozik, ugyanis a most érvényben levő rendelet augusztus elsején lejárt. A gyárak tízenyolc lejre akarják felemelni a papír kg-jának árát, ezzel szemben — a lapok értesülése szerint — a miniszter csak tízennégylejes árhoz akar hozzájárulni, viszont bizonyos kedvezményeket haj- pandó a gyáraknak nyújtani a tüzelőanyagszolgál- tásat körül.

Megszüntették a hányvásár. Az uradal- mak miniszteriuma becsütette a Sani (Szat- már m.) községben a református és katolikus egyházak javára engedélyezett országos és heti- vásárokat. Ezek helyett a község saját pénztere javára tarthat vásárokat.

A Csehszlovákiába küldött és tranzitált árúk kezelése. A Csehszlovákiába szülő rendel- tetéssel vagy tranzitító feladott árúknál a határ- állomásokon a jövőben nem kell a csehszlovák vagy a tranzitálási engedélyt felmutatni. A Csehszlová- kián át tranzitált küldeményeknél a feladó a fuvar- levélben teljes pontossággal fel kell tüntesse a küldemény irányítását, a tranzit állomásokat, egészen a rendeltetési helyig.

Az aradi Maar Sándor kefégyáros egyez- tető tárgyalásai. Aradról jelentik: Egy aradi pénzintézet már hetek óta folytat tárgyalásokat Maar Sándor kefégyáros hitelezőivel. Az egyezkedés eddig simán ment és a hitelezők nagyrésze bele- egyezett már a harmincszázalékos egyezkedési kvótába. Ez az egyezkedési arány azonban nagy veszteséggel sújtja az Adria biztosító társulat aradi vezérigénységét, amely készpénzt adott kölcsön Maar Sándornak. A kölcsönadott összeg 250.000 lej volt, amely azonban az idők során a törlesztésekkel 180.000 lejes összeggé kisebbedett.

Könyvítés a magyar valuta- és deviza- forgalomban. Budapestről jelentik: A magyar pénzügyminiszteriumban megbeszélést tartottak, hogy miképpen lehetne könnyíteni a valuta- és devizaforgalomban. Az elvi szempont az, hogy a magyar koronát ne lehessen külföldön le- kinálni, tehát ne lehessen kivinni külföldre, de emellett az államnak meglegyen a beleszólása és az ellenőrzési joga. A pénzügyminiszter haj- landó volna az exportált cikkek ellenértéké- pen befolyó összes külföldi valutát és devizát a belföldi forgalomban felszabadítani, azonban a bankok ellenzik, mert a valutákat nem ök, hanem az exportőrök hoznák forgalomba.

Bérbeadják a magyar államvasutakat? A „Prager Presse“ írja: Két évvel ezelőtt sokat foglalkoztak Magyarországon az államvasutak bérbeadásának gondolatával és az volt tervbe- véve, hogy a Schneider-Creuzot vezetése alatt álló francia konzorciumnak fogják bérbeadni a vasutakat. Ezt a tervet hir szerint most újból megbeszélés tárgyává tették, még pedig buda- pesti közlések szerint a Banque l'Union Pari- sienne, amely egy magyar pénzintézettel áll szorosabb összeköttetésben, érdeklődik az állam- vasutak bérbevétele iránt. Az államvasutakat a terv szerint 80-100 évre adnák bérbe, oly módon, hogy az állam a bérösszeget felül a tiszta nyereségben is részesednék. A konzorcium

nagy beruházásokat és modernizálásokat hajtana végre és az államvasut hálózatát is kifejlésztene. Az államnak a tarifák megállapításában elhatá- rozási jogot biztosítanak. A Prager Presse ér- tesülése szerint a magyar hivatalos kormány- körök elutasító álláspontot foglalnak el a terv- vel szemben.

A Bohémia Bank felszámol. Prágából je- lentik. A Bohémia Bank sokat emlegetett vál- sága most eljutott a végső epilógusához. A bank rendkívül közgyűlést tartott, amelyen elhatá- rozták a bank felszámolását.

SPORT

A Hakoah Romániában. A kiváló bécsi zsidó csapat, az osztrák labdarugósport egyik leg- méltóbb reprezentánsa, mégis megkapta a vizumot és most Romániában turázik. Az elmúlt vasárnap tartotta első mérkőzését a Hakoah Csernovitzban, ellenfele a Dragos Woda csapata volt. A Hakoah mindvégig személtelket gyönyörködtető iskolajáték után 13:0 arányban győzött. Kedden a cserno- vitzi Makkabi-t 5:0 arányban győzte le, mely al- kalommal megismételte vasárnapi csodás játékát. Csütörtökön játsza a kiváló csapat harmadik mér- kőzését, melyen a Polonia csapata lesz az ellenfele.

A csernovitzi mérkőzések után Bukarestbe utazik a Hakoah, ahol vasárnap a főváros váloga- tottjai ellen lesz alkalma kitűnő képességeiről tanuságot tenni.

Délnémetország válogatott—Középsvájc válogatott 3:3. E mérkőzés Karlsruhéban zajlott le nagy közönség előtt. A svájciak meglepő jó játékot produkáltak és a győzelmet is meg- érdemelték volna.

Zürich—Berlin városközi mérkőzés augusztus 4-én kerül eldöntésre Berlinben.

Futballbírák harca. Ismeretes az a hatal- mas sportbotrány, amely a NAC—Egyetértés baj- noki mérkőzés után keletkezett. A botrány egyik hőse Melchner szatmári futballbíró lett, aki nosz- szabb beadványban tárta fel a szövetség előtt a driblilt s beadványában súlyos kitételeket használt a szövetség, különösen pedig Kiss Ernő nagyváradi futballbíró ellen. Az ügy sportrésze már elintéztet nyert: a mérkőzést újrajátszották, az Egyetértés bajnok lett, Melchner pedig beadványának súlyos és sértő kitételei miatt egy évre felfüggesztették a bíraskodástól. Az ügy így a sportforumok előtt el- intézést nyert. Most azonban bírói utra tere- lődött át, mert Kiss Ernő rágalmazás és becsület- sértés miatt feljelentést tett Melchner ellen a szat- mári járásbírságnál. Kiss Ernő elmondja beadványában, hogy azok a kitételek, amelyeket Melch- ner beadványában az ő szájába adott, alkalmasak arra, hogy őt közmegevetésnek tegyék ki s ezért a bíróság előtt akar alkalmat adni Melchnernek arra, hogy vádjait, — amelyek szerinte semmi joggalappal nem bírnak — a bíróság előtt bizonyítsa be. Az ügy kimenetele elé — különösen sportkörökben — nagy érdeklődéssel tekintenek, mert Melchner állítólag ma is határozottan állítja, hogy Kiss Ernő megtette a „driblire“ vonatkozó kijelentéseket.

A Sparta versenyén, Prágában a zsidó Lustig (Hakoah) győzött a 100 yardos futásban 10:4 mp. alatt.

Az osztrák bajnoki viadal, mely szintén szombaton és vasárnap zajlott le, az osztrák atlé- ták mérsékelt képességeit bizonyítja. Az elért ered- mények a következők: 200 m. futás. Bajnok: Lederer (Wac) 22:4 mp. Diszkoszvetés. Bajnok: Schwarzingner (Waf) 36 m. 71 cm. 1500 m. futás.

Bajnok: Friebe (Graz) 4 p. 10:7 mp. Távugrás. Bajnok: Wilhelm (Wac) 17 mp. 5000 m. gyalog- lás. Bajnok: Kühnet (Raprid) 24 p. 06 mp. Rud- ugrás. Bajnok: Erich Fritz (Graz) 3 m. 40 cm Olimpiai staféta. Bajnok: Wac I. csapata 3 p. 30:9 mp. 100 m. futás. Bajnok: Rauch (Waf) 11:1 mp. Súlydobás. Bajnok: Jannasch (Sport- klub) 11 m. 24 cm. 5000 m. futás. Bajnok: Bruhsen 16:09 p. 800 m. futás. Bajnok: Frebe (Graz) 2 p. 8 mp. Magasugrás. Bajnok: Wetter- mann (Waf) 1:75 m. 4x100 m. staféta. Bajnok: Wac csapata 44:2 mp.

Kik távoztak eddig Magyarországból? A magyar labdarugó-kivándorlók legujabb hi- vatalos statisztikája, a trénerek tekintetbe- vétele nélkül, a következő: MTK: Platkó, Fábian, Feldmann, Weisz, Konrad I., Gutt- mann, Winkler, Molnár, Orth, Konrad II, Schaffer; Szabó. FTC: Neufeld, Obitz, Nikols- burger, Schwartz. Törekvés: Bobor, Szedlaeck, Vida, Ging, Lhottka. UTE: Rosner. KAC: Jenny. VAS: Bánás, Reiner, Weisz. III. ker. TVE: Stark. II. oszt.: Zsigmondy, Rázsó, Künstler és azonkívül egész csomó név.

Orth mégis Prágába megy. Az osztrák szövetség ama határozata, hogy idegen állam- polgár csak hathónapi tartózkodás után játs- hat bajnoki mérkőzéseket, lehetetlenné teszi Orth bécsi szereplését a Vienna bajnoki meccs- sein. Miután most, hir szerint, Orthot az MLSz sem akarja az osztrákoknak kiadni, Bécsben úgy tudják, hogy Orth egyelőre mégis Prágá- ban fog szerepelni s onnan tér majd vissza Bécsbe, így játszva ki az MLSz vétőjogát.

A brünni Makkabea győzelme. A brünni Makkabea 4:3 arányban győzött a prosszní Makkabea ellen.

Nagy occasio!

Harsnyák, kezyük,
kötött kabátok eredeti gyári áron
árusítottak a

SPORT

kötött-szővött áruházban, Cluj
Cal. Reg. Ferdinand 16.
Állami hivatalno-
koknak külön
engedmény

Leszállított árak

Legolcsóbban
fest, tisztít az

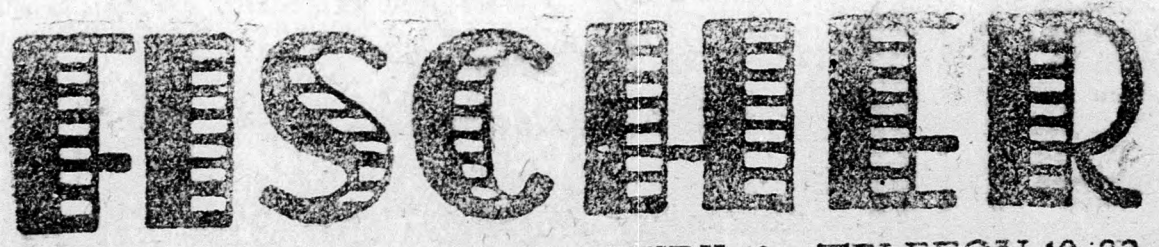
UNIO
gőzmosógymár

1383

Cluj, C. Reg. Ferd. 133

**ROSENTHAL ÉS MEISSENI PORCELLAN, OLASZ-
ORSZÁGI MÁRVÁNYFIGURÁK ÉS MÁS UJDONSÁGOK ÉRKEZTEK**

★
**Figyelem a
kirakatokra!**

★
**Figyelem a
kirakatokra!**

CLUJ-KOLOZSVÁR, PIAȚA UNIRII 13. TELEFON 10-02

Telefon
2-14

Telefon
3-84

VADÁSZ & COMP.

vízvezeték-, csatornázás- és villamosvilágítás berendezési vállalat. Üzlet: Str. Universitatii (volt Egyetem-u.) 2
Műhely: Str. Baba Novac (volt Bethlen-utca) 11. szám alatt

Villamos vasalók, főzőedények, estifárok, Tungstram-féle izzólámpák, mindennemű szerelési anyagok állandó nagy raktára.

Emil Blaga autóraktára
Cluj

Kiváló árú árjegyzékkel
szolgálat

Ferencvölgyi üvegyár r.-t.

gyárt mindennemű fuvott, csiszolt árut, demyohnokat, gyógyszeres üvegeket, vegyi ipari gyárak részére szükséges mindennemű üvegeket.
Főraktár és vezérképviselőt
Ösztreicher Tóblás, Satu-Mare

Csodáshatású gyógyfürdő

CSUZ RHEUMA KÖSZVÉNY.

ben szenvedők biztos gyógyulást találhatnak az **ERDELYI PÖSTYÉNEN**

BIZUSA-BÜDÖSPATAKA (Szolnokdobokam.) Vasúti megálló. Minden vonatnál tolészékek, hordágyak. Állandó orvosi felügyelet. Szálloda közvetlen a fürdő mellett. A fürdőtelepen naponta tiszta teljes ellátás (rituális koszt) napi 120 lejtől feljebb. Felvilágosítást ad a „Radio“ Cluj, Str. Regina Maria 34.

MALOM-GÉPEK és malmászati cikkek:

Gépszijak, olajok, tolvotte, tömítő anyagok, hevederek, szerlegek, svájci selyemszítaszövetek, Minimax-készülékek, minden néven nevezendő műszaki és elektrotechnikai cikket szállítás azonnal kiváló minőségben :-:

Technica R.-T. Tg.-Mures
Sörgőncim: Technica Telefon 3-36

DOXA

óra irodába és utazásra

KEPESELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára
SAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVEKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAR

Kötött, szövött és norinbergi árúk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér

1882

Schönberger, Spitz & Co.

GEGRÜNDET
1871

GEGRÜNDET
1871

Die

American Line

unterhält seit dem Jahre 1871 einen Dampferverkehr unter amerikanischer Flagge zwischen Amerika und Europa. Während ihres 50 jährigen Bestehens hat die American Line durch den zuverlässigen und regelmässigen dienst einen Ruf erworben, der ihren Namen nicht nur in den Vereinigten Staaten von Amerika, sondern in der ganzen Welt bekannt gemacht hat

Regelmässige wöchentliche Abfahrten

von Hamburg nach Newyork

mit modernen Zweischrauben- und Dreischraubendampfern

„Manchuria“ 13639 Tonnen „Kroonland“ 13639 Tonnen
„Finland“ 12222 „ „ „Mongolia“ 12222 „
„Minnekahda“ 17221 Tonnen.

Hervorragende Einrichtung der Kajüte und 3. Klasse Vorzügliche Verpflegung
Auskunft erteilt:

N. BRÜCK & Co.

Bukarest,
Str. Sárindar 12.

Timișoara,
Herrengasse 8.
(Josefstadt - Uri-utca)

Kostenlose Auskünfte über Pass- und Fahrtenangelegenheiten Geldüberweisungen aus Amerika Gratis. Verlanget Prospekte!

Az
vételk
nélk
kin

PARISIE julius havi

Rövidár

- 1 matring fehér D.
- 1 karika kutyafejű
- 1 gombolyag Perle
- 1 gombolyag iskola
- 1 matring Aida
- 1 gombolyag horgo
- 1 pár női harisnya
- 1 pár női harisnya
- 1 darab női ing
- 1 pár gyermekharis
- 1 darab divatöv
- 1 darab himzett zse
- 1 darab női alsósz
- 1 darab gyermekkö
- 1 darab gyermek g

Férfidiv

- Férfi divating 2 gal
- Férfi fehéring
- Férfi apacsing
- Férfi alsónadrág
- Férfi zsebkendő
- Férfi lágygallér
- Férfi zokni
- Férfi szalmakalap
- Férfi posztókalap
- Férfi nadrágtartó
- Férfi fürdődress
- Férfi fürdőnadrág
- Férfi floring és na
- Férfi nyakkendő
- Komot tenniszc
- olcsóbb a

Üveg és po

- Vizespohár
- „Dux“ patent be
- sen felszerelve
- Ugorkásüveg, lite
- Befőttestüveg, liter
- Csésze aljjal, jóm
- Duplaerős tányér
- Duplaerős dessze
- 6 személyes ebéd
- 6 személyes kávét
- 6 személyes teket
- Mozsdókészlete
- stb. a legolcs

Gyermek

- Gyerekjátékok, gy
- ban. Ugyszintén
- Mindenki saját
- előtt tekintse

véte

PARISIEN ÁRUHÁZ
július havi árjegyzéke:

Rövidáru osztály:

1 matring fehér D. M. C.	5.—
1 karika kutyafejű cérna 400 jard ..	11.—
1 gombolyag Perle	8.—
1 gombolyag iskola kötőpamut	7.—
1 matring Aida	28.—
1 gombolyag horgolócérna	11.—
1 pár női harisnya	28.—
1 pár női harisnya divatszínben	45.—
1 darab női ing	79.—
1 pár gyermekharisnya	12.—
1 darab divatöv	23.—
1 darab himzett zsebkendő	17.—
1 darab női alsósoknya	135.—
1 darab gyermekötény	65.—
1 darab gyermek grenadinruha	110.—

Férfidivat osztály:

Férfi divating 2 gallérral I. minőségű	248.—
Férfi fehéring	195.—
Férfi apacsing	248.—
Férfi alsónadrág, hosszú	110.—
Férfi zsebkendő	12.—
Férfi lágygallér	16.—
Férfi zokni	17.50
Férfi szalmakalap	190.—
Férfi posztókalap	204.—
Férfi nadrágtartó	28.—
Férfi fürdődress	90.—
Férfi fürdőnadrág	35.—
Férfi floring és nadrág	164.—
Férfi nyakkendő	12.—
Komót teniszcipők, szandálók a legolcsóbb árban kaphatók.	

Üveg és porcellánosztály:

Vizespohár	3.50
„Dux” patent befőttesüvegek teljes felszerelvé	20.—
Ugorkásüveg, literenkint	3.—
Befőttesüveg, literenkint	2.—
Csésze aljjal, jóminőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős desszert	15.—
6 személyes ebédőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes fekete kávékészlet	168.—
Mozsdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb. a legolcsóbb árban kaphatók.	

Gyermekjáték osztály:

Gyermekjátékok, gyerekkocsik feltűnő olcsó árban. Ugyszintén bőröndök és utazókosarak.
Mindenki saját érdekében bevásárlás előtt tekintse meg áruházunk árait!!

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok.

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 28. Telefon 454.

Nősülendők figyelmébe

A legegészségesebb férfikelenygyék, fehér és színes ingek, alsónadrágok, férfiharisnyák **kalapok** a legjutányosabban beszerezhetők részletfizetésre is:

Weisz Siegfried áruházában, Cluj
Calea Regele Ferdinand 6. szám alatt

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358

Eisenstädter Fülöp és Tsa

cégnek Cluj, str. Regina Maria (Deák F.-u.) 13. Gummi labda, gyerekkocsi, nürnbergi és galanterie cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

Ha eredményt akar elérni, hirdessen az „UJ KELET”-ben!!

Uj rövidáru üzlet!

Uj rövidáru üzlet!

Husz év óta fennálló miderkészítő üzletemet rövid- és divatáruval kibővítettem

1543

Rosenzweig E. párisi mellfüző műterme Cluj, str. Reg. Maria 6

Nyugágyat

bükkből kartámlákkal és lábtartóval, vászon nélkül 170.—, extrakivitel 250.—, vászonnal 350.—, extrakivitelben 430 lej beküldése ellenében legszolidabban szállít nagyban is: Weisz Kálmán Oradea-Mare (Nagyvárad), Nagypiac 10

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamaláta **tápsör** különlegesség

és a világos

Monostor sör

utolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

APROHIRDETÉSEK

Aprohirdetést egyszeri közlési díja szavanként 2 lej. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lej. Legkisebb aprohirdetés díja — 10 szóig — 20 lej. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át. Védjük a hívtant címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjban kívül 2 lej 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Elsőrendű izr. nevelőnőt keresek negyedik elemista leánykámhoz szeptemberre; német, magyar, román és zongoratudással. Ajánlatok fizetési igénnyel Salamon Vilmosné, Erőmihályfalva, (Reisemann-tanya) intézendők. 5945

Név-jegyeket,
születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kiviteiben
készít a
**Kadima-Nyomda
Cluj**

Izr. urileány pénztárosnői v. irodai alkalmazást keres. Esetleg gyermekek mellé ajánlkozik. Szíves megkereséseket „Óvodékképes” jellegre a kiadóba kér.

Kezdőknek zongoraórákat adok. Cim a kiadóban.

Kilakoltatás miatt viszsamaradt üzletberendezés eladó. Noszin Samu, Str. Decebal 45. 5944

Jól főző zsidó leány kis családhoz azonnalra kerestetik. — Ajánlatok Blum Bernát, Oradea-Mare, Baross-u. 7. kéretnek. 5943

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581

Keresek megbízható kisasszonyt egy 10 éves leány és 9 éves tin mellett, ki egyuttal szigoruan köser háztartás felügyeletet is vállalja; németül és románul beszélők elnyben. Cim Friedmann Ferencné; Temesvár, Mercy-utca. 5938

Gyógy-növényeket
kőrishogarat és anyarozsót vásárol a „HERBA” vállalat, Cluj, Strada N. Iorga 2.

Fiatall nő lakótársnak ajánlkozik. Cim a kiadóban.

Teljes ellátást keresek két 12 éves fia részére jobb gyermektelen, esetleg kisebb, rituális köser háztartást vezető családnál. Cim a kiadóban. 5939

Ólomhamu körülbelül 150—200 kg jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Nagy Matild iparművész nő elállalja törölközők, törölközőnyelők, diványpárnák estélyi ruhák és estélyi cipőknek, egyesületi zászlóknak, relikviumok arannyal v. selyemmel való műhímzését és tervezését Str. Tunariilor (Zápolya-u.) 17/a alatt. 5879

Kék öltöny kis termetre eladó. Gyulai Pál-utca 2. (Pap-utca sarok). Délelőtt 8—10.

Kisebb Wertheim-szekerényt keresünk megvételre
Cim a kiadóban

P á l y á z a t

Szeszgyártalepemen egy auzesz sauchet állás van üresedésben, mely állás azonnal elfoglalandó. — Fizetés havi 1000 lej, lakás, fűtés és világítás. Sauchet ubaudig 200 lej pótlékot kap. Meghívott-nak vasuti költsége megtérítettik. — Pályázatok Lusztig Mór Vingard, u. p. Cunja, kéretnek

Hamburg-Amerika vonal

együttes szolgálát az **United American Lines Inc.-al** vezérgyőnöksége

Lazar H. Lazarovitz
Timisoara: strada Mercy 2.
Bucuresti: Calea Grivitei 183.
Cserovitz: Rathausstrasse 9.

Épületüvegezés, képherezés,
kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás
Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetail!

Ággyak és Vegyipar Rt. Szatmár
Gyárt: börenyvet, csontenyvet, csontziszt, mütrágyát, szappant, kocsikenőcsőt, gépszirt, téglát stb. **Vesz:** csontot, száraz és vizes húslejt, nyers és olvasztott faggyut

S. Eisenstadter
Cluj, Calea Victoriei 2
Szőrmeárúház
Sportkabátok és bundákban nagy választék
Figyelem a pontos címre!

Lusztig és Nussbacher
cakorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bályai-u.)
Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekeréscselőműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramu és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Előtrásos
hitelesített ürmértékeket gyárt
GRÜNWALD JAKAB
bádógarázseme, Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Mélyen leszállított árak
1 pár fehér vászoncipő ezelőtt 240.—
most 190.—
Kivágott I-a bárszancipők 290.—

Bata gyári lerakatában
Cluj, Főter 9. szám
Vászoncipők minden színben raktáron

Telefon 81. **Ládagyár** Főközet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezelt és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron 1381
Sajovics és Lebovits takereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (vol. Kajántói-ut) 1 szám

Szalámi
és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban állandóan frissen kaphatók:
Lebovics szalámigyár
Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és **הכשר** kívánatra ingyen

Grünwald üvegesiszolda Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnék. — **Oradea-Mare** és tükörgyár Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Strada Gerlitz 18. szám

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

SZERKESZTŐSÉG HIVATAL ES...
Cluj, Kolozsvár, L. Pop (Brassay-utca)
Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zs. N. Sz.
A kéziratok kiadásig szerkesztőségben tartandók. Kéziratok adunk vi...
Cluj-Kolozsvár
Tegnap értesültünk...
régünkben...
nagy formát...
és sűrű szöve...
és sűrű szöve...
rettenetes ve...
pálinkagözös...
öld meg a sz...
szónoki tulzá...
amit irunk. S...
öld meg a zs...
fel kell gyu...
bolni a zsidó...
utóbbi hónap...
tattak bennü...
és máshoz. M...
teljes széless...
tes dokument...
lepedő, megd...
meredünk ma...
kal egy oly...
szabad és lehe...
templomaink...
lására biztat...
sikoltó kérde...
felelős ténye...
mányzata fel...
Lehet...
talos szócsöv...
nak megvadás...
öket, bocsáss...
nenciát: his...
puszta élet...
nensnek is s...
désében meg...
kormányának...
hogy a hallg...
juk a kormá...
behunyja a...
ennyire bed...
az akarva v...
van a gyilk...
lázitók közö...
vigyázzon!
kosságra és...
töre viszi és...
tani az orsz...
hasonló péld...
és a nyomor...
zsidókat. L...
lejtő ez és a...
zódik, mely...
reng előttün...
És egy...
jól ismerjük...
elmúlt eszt...
szőr jelentel...
redőnyeink...
Afare cu j...
kor se tud...
fejek összed...
nem kell ha...
mulik ugy...
mondások a...
forrón, ah...
vették kom...
mondogattu...
Kolozsváron...
fejek. Bul...
és mindent...
volt annak...
bűnösnek t...
venni a m...
napok méh...
zsidóüldözé...